

Korindro So Uyi Kootu

2 Korind Mande Tabango

Ngu naruno, Polndo so uyi gura nakangoro, Korind oni simoo bare ngu endemo oorootenggoku, ngu yunoyingo. Ene ngu mera gumisina nguno oruwo. Ngu merangga ngu owoooyi Masedoniya. Korind endega ngu Giris mera gumisina nguno ooroote. Ngu endega ngu, ene hamoo owoooyi bingaminidodo ngu oni simoo bare, ene ngu mera gumisina nguno oorootenggo.

Ngu naruno, Polndo nga so uyiga nga nakangoro, Korind oni simoo bareya sanggiri tero ngu, kootuyisina, Tayitus ngu soweyootoni, nguno oorowuwa. Nguno oororo, ngundo oni simoo bareya ootooro, nguno enengo muri gura gura tetenggoku, ngu kenoro, omburo, ngu Polno nguro mandeni ewa. Tayitasdo ko omburo, Polno ngundiro eyingo. Korind oni simoo bare, ene Polro mande ngu ingoro, ene nowoondoye kuri yowoorengoyingo. Ene oni gidegado ngu Pol kootu ingoro, ko, Polndo ngu noore ma soboyerowa. Ngundiro ero, ingootenggo. Ero eyingo. Nga so uyigano ngano ngu, mande yanggango namoraya nguro ete. Oo koreteroga ngu ngandiro. Polndo oni simoo bare nowoondoye yowoorengootoni, nguro ene oni oni teyingo. Enendo ngu, enengo ingonduduye ngu yokutuyeroro, ingondudu metemi nga, Yisas Krayisro Mande Keta Mesarango ngu yunoyingo. Oo kabusayiga ngu ngandiro ete. Digi beye yowuruwooro, oni simoo bare angoyi, oni ngu yunoweroyi. Oo tambu namorayaga ngu ngandiro ete. Enendo ngu enengomboro onino ero, no ngu hamoo kirikiri oni gura Aposel.

Mande gumi gumi ngu, nga so uyimo ngandiro ooroote.

Kambayeroyingo mande ero, ko, oni oni teya, Anut owoooyi bingami okooyi. 1:1-11.

Korind oni simoo baredo, Pol kowuri inootoyi, ene Polndo nguro gome ingoro, eneya nowoondoye guranangge yero, oruwero gome ingoyingo. 1:12-2:13.

Pol, enengo koni oorengo ngu ngandiro. Enendo ngu, mande ketangga Anutdo ero gosiyoro, oni simoo bare yunowoku ngu, Polndo yootunoro eweroyi oni tunooteyingo. 2:14-6:10

Polndo enengo newendemonggo oo ngu, Korind oni simoo bareno kowuri ingoro, ngundiro eyingo. 6:11-7:16.

Oniya mande ero, ko enengo ingoyingoyemonggo nguya ete. Ene nowoondoye guranangge yero, digi beye yowuruwootoyi ngu, oni simoo bare gidarega yunowero. 8:1-9:15.

Polndo ngu oo ngu, gura gura kirikiri onindo ko tetoyi tunooteyingomu, nguro mandeni eyingo. 10:1-12:21.

Pol enengo newendemonggo ngu ete. Yengo ingonduduye ngu yanggango yunoro kambayerooteno. 13:1-14.

Polndo Korind Kristen Nguro So Uyi Kootungga Nga Nakangoyingo

1 ¹No Pol, Krayis Yisas nguro Aposel. Anut enengo ingondudunonggo no noyoro, enengo Aposel noyewo. Nooreng Kristen doboonani Timooti, ngundo hooroowenerootoni, nga mandega nga nondo yengo nakangooteno. Yo, nga ngu ye Anutro simoo bare Korind endemo, ko Giris merako, Kristen oni oorootenggoku, nguro nguya nakangooteno. ²Nondo Anut, ngu nooreng Awanani, ko Oo Bidodo Simburi Simbunani Urungga, Yisas Krayisno, yemboongeteno. Gedo gengo sumange ayibige ngu ene yunootooga, nguno nowoondoye imakeyingomo oriyi, ero nguro yemboongeteno.

Anutdo Pol Hoorooweyingo, Nguro Esosooteyingo

³Noore Anutro oowooyi bingami, ero okoowato. Ene, ngu Anut, ene Oo Bidodo Simburi Simbunani, Yisas Krayis, nguro eweyi. Ene ngu nowoondoyi teweroyi ngu bidodoboro Simburi Urungga. Ene ngu oni simoo bare kowuridodo oorootenggoku, nguro nowoondoye bidodo yeni ayibidodo tetoni hoorooweyeroyeroyi nguro Anut. ⁴Yo, kowuri ogingo bidodomo noorenno tunootetoni ngu, Anutdo noore nowoondonani yени, imakero ooroote. Nguno ngu, noore nguya mete oni kowuri ogingo guradiro guradiro, eneno tunooteteku, ngu hoorooweyeroro nowoondoye yeye imakewa. Yo, Anutdo noore nowoondonani yени imaketeku, nguro noorendo nguya, mete oni gura gura ngundiro hoorooweyerowato. ⁵Yo, ogingo ngundiro ngu, Krayisdo ngu kuri koorowooyingo, nguro Anutdo ene hooroowetoni, newende imakeyingo. Ngundiro nangge, ngu kowuringga, ngu noorenno nguya, urungga ooreng tunootetoni, nguro Krayisdo ngu noore nowoondonani yени, gome imakeyingo ooreng tunootete. ⁶Noorendo yeno mande keta gome mesarango, ngu yeno wesiyoro ero, nguno ogingo kowuri gura gura koorowootooye, ene Anutdo nowoondonani yanggango teyunoro ngu, enengo ayibini sumangeni, ngundo yени imakeyingo. Imaketoni, asa, ye ngu kenoro ingootenggo. Ngundiro muringga, ngundo noorenno tunooteteku ngu, ye etuyerooteku, ngundiro nangge, yendo kowuri ogingo yeno tunootetoni ngu, Anutdo ye nguya hoorooweyerowa. Yo, Anutdo ngu yengo kowuri koorowootenggoku, naruno nguno, ene hamoo ooreng hoorooweyerootoni, nowoondoye ngu yени, imakeyingo yanggangoyidodo teyunowa. ⁷Noorendo, ye Krayisro konimo, ngu

hamoo yanggango dikatenggoku, nguro noore nowoondonanimo hamoo yanggango ingooteto. Ye ngu noore gobooro dikaro, nguno ngu, noore hoorooweyeroro kowuri gobooro nooreya koorowooweroyi. Ngundiro nangge, ye nooreya sumange ayibi imakeyingongga, Anutnonggo ombuteku ngu, nooredodo gobooro yowato.

⁸ Yo, ye Kristen dobookurine, Esiya mera urungga, nguno kowuri noorenno tunootewoku ngu, ye nguya ingoyi, ero nguro eteto. Kowuri urungga oorengu nguno noore wiriyerowo. Ngundo ngu, noorenno yanggangonani, ngu bidodo, ngu hamoo oorengu dagawo. Ngundiro tero, noorenno ngu kumooowato, ero ingowooto. ⁹ Yo, noorenno noorenno ingonduduno, ngu ngandiro ingowooto. Noore ngu wirikoyingo oni, ngundo ngu, kuri nooreya ewo. Ye komo hamoo kumooowanggoku ngu! Ero ingowono. Noore komo ngundiro ingowooto. Ngu noorenno, noorenno yanggangonani, ngundo ma yeni mete tewa. Ngundo noore etuyerooteku, ngu noore komo noorenno yanggangonanimo Anutro koni hamoo ma tewato. Kini, Anutdo enengo yanggangoni, ngundo Yisas Krayis merenonggo yokutuwooyingo yanggangongga, ngudodo noore komo koni tewato. ¹⁰ Ngu ooga, ngundo noore yureni kumooowero teyingo. Ene ngu oo biyomi oorengu, ene Anutdo kuri ene noore yoyoyingo. Kootuyisina nguya, ene noore ko yoyowa. Yo, noorenno, ngu noore nowoondonanimo hamoo tetetoku, ngu ene komo hamoo oorengu kowuri gura, noore wiriyerero tetoni ngu, asa, ene noore ko yoyootoni gome oruwato. ¹¹ Ye nguya komo noore Aposel oni hoorooweyeroya, Anutno yemboongeyi. Ngundiro tetoyi ngu, Anutdo oni simoo bare owoooyinggaro, yemboongeyingo ngu ingoro, ene noore hoorooweyerowa. Oni simoo bare urungga oorengu, ene noorenno ingoro, ene Anutno nguro esosootewanggo.

Polndo Korind Oni, Ngu Kuri Ma Ganangoyingo

¹² Noorenno ngu ooga, nguro oni oni tero eteto. Noore nowoondonanimonggo ngu yootunoro etoni, ngu muri nenengo Anut doongeyimo, ko ye doongeyemo nguya, gome nenengo oorengu oruweroysi, nguro gome ingooteto. Nga muri gomengga nga, ngu Anutdo noore yunoyingo. Mera ngaro oni, nguro ingoyingoni ngundo, muringga ngu noorenno ma yeni tunooteyingo. Kini, Anutro sumangeni ngundo nangge, ene noore kuri hoorooweyerootoni, noore ngandiro endeyootetoku nga! ¹³⁻¹⁴ Nga mandega nga, ngu nondo yengo nakangootenoku, ngaro muri ngu ma kombiteyingo. Kini, yengombo kandangero nguro murini gome ingowanggo. Kuri ye noorenno murinani ko mandenani bidodo gome ma ingoyingo. Ene kootuyisina ngu, ye noorenno murinani bidodo ingomukowanggoku, nguro gome ingooteno. Ye ngundiro ingomukootoyi ngu, asa, Oo Bidodo Simburi Simbunani,

Yisas, ko ombuyingo narunimo nguno, yendo nooreng'o oni oni tetoyi, ko noorendo nguya yengo oni oni tewato.

15-16 Nondo ngu, ye kuri ingonduduye gomengga nguro nowoondonemo hamoo tero, ngundiro nguro, kuri no yeno koretero oorowuwero ingoro ewono. No yeno Korindno, koretero oororo, ngunonggo ye yoyokoro ngu, no Masedoniyano oorowuwano. No Masedonianonggo ngu, no ko ye tanggeyemo ombuwano, ero ingowono. Nguno ngu, no tambu eraya, yeno oorowutoowe, ye nguro nowoondoye metemi ingoro, oni oni tewanggo. Asa, no ngundiro yeno ko omburo, nguno nondo oo gura guraro wenonootoowe, yendo mete hoorooweneroro, sowenerootoyi, Yudiya merako oorowuwano. ¹⁷Ndadiro nguro? Nondo yeno ombuwero mandega, ewonoku ngu, no ingondudu buribari ingoro ma eyingo. No kingo nga mandega nga, ngu ma eteno. Kini, no nenengo ingoyingo koretero, ngu yokoro, no komo omburo, ye tambu eraya yeyoro, nguno nowoondoye yanggango teyunowero ingooteno. No mera ngaro, murini ngu ma keyoro, nguno eteno. Oni oo guraro ewero ngu, oni ngandiro etenggo. Yo, ero ko, oni gurano ngu kini, ero etenggo. Hamoo ooreng'o, no ngundiro muri, ngu no ma tewano. ¹⁸Noore Anut doongeyimo, noorendo mande ye yunootetoku, ngu komo hamoo ooreng'o. Ngu godange ma eteto. ¹⁹No, Sayilas ko Timooti, noorendo kuri ye kewooroyemo nguno mande nga ero etuyeroyingo. Nga ngu Anutro Nangoni, Krayis Yisas, nguro mandeni ngu ye ingootenggo. Yo, enengo mandeni eyingo, ngu hamoo ooreng'o nangge, godange mande kini. ²⁰Yo, Anutro sunggi mande ero gosiyoyingo, ngu owoooyingga ooreng'tetoni, ene Krayisdo ngu bidodo keyoro temukowa, ngu ingooteto. Nguro ngu, noore Anut bingamini, ero okoro, noore nguno hamoo ooreng'o eteto. ²¹⁻²²Anut enengombo nangge noore, ye nguya yoyeni, Krayisy'a nowoondonani gobooro guranangge yeteto. Ngundo nangge, ene noore rogoyeroro yoyoro, enengo konimo, ngano nangge, yoyeyingo. Yo, enengombo, ngu nooren'o enengo sunggi kundingiyi ngu yero yunoro, enengo Yuka Kundingiyi, ngu noore nowoondonanimo yero yunoyingo. Yuka ngu Anutro oo koreteyingo, ngu gumi kootu yunoweroyimu, ngu yunowoku, ngu noore ngandiro ingooteto. Hamoo ooreng'o, ene kumana bidodo kootu, noore yunowa, ero ingoyingo. ²³Ene nondo, Anut doongeyimo, no hamoo ooreng'o eteno. Nondo yeno sodedo ko ma ombuyingo nguro muri ngandiro. Nondo ye kowuri yunowero, yokootenoku ngu! ²⁴Noorendo yengo nowoondoyemo hamoo teyingongga, nguro tabango ma oorooteto. Kini, yengo nowoondoyemo hamoongga, ngu kuri yanggango dikaro oorooteku ngu. Nguro ngu, noorendo yeya, ko gobooro tero, nguno yengo oni oni teyingongga, nguno yengo nowoondoyemo hamoo, ngu yanggango teyunowa.

2 ¹No nenengo nowoondonemonggo ngandiro usowooro ingooteno. No yeno ogingo kowuridodo, nguro no ko ma oorowuwano. ²Kini, nondo

ye nowoondoye ogingoweroyi kowuri, ngu ye yunootoowe ngu, onendo
ngu ye nowoondoye yeni oni oni teweroyi, ngu yunowa? Ene nondo yengo
nowoondoye yewe ogingododo kowuri yewoku ngu, ko oni gurado no
nowoondone yeni, oni oni ma tewano. ³ Ye ngu noro oni omi tenunoweroyi
oni. Ngundiro nguro, no yeno oororo, nowoondone ogingo kowuridodo
yoro oruwero ma ingooteno. Nguro ngu, no kuri so uyiga nakangowonoku
ngu, nondo ye bidodoboro, ngu hamoo ingowono. Nondo oo guraro
nowoondonemonggo oni oni tewanoku ngu, ye bidodo nguya, ngu ooga nguro
oni oni teyi, ero ingooteno. ⁴ Yo, no kuri yengo so uyi nakangowonoku, ngu
naruno ngu, nowoondone kowuri urungga nunootoni, ogingo nguya ingoro,
ngunonggo ko no sendoro biyomi oorengko teyingo. Ene nondo, nga so uyiga
nga ngu, nowoondoye kowuri ingoro ero, ma nakangooteno. Kini, nondo
nga so uyiga, nga yengo nakangootenoku, ngu muri ngandiro. Nondo yengo
nowoondoyi urungga teyunoro, nguro nga so uyiga nga nakangoro yunooteno.

Oni Wetii Mbumbuwa Tetoningga Ngu, Ngu Biyomi Tewoku Nguro Komo Andangeyunoya Kabeteyi

⁵ Oni ene ngu kowuri ogingongga, ngu ye yi tunooteteku ngu, no nangge
ogingo ngu ma tero nunoote. Kini, ngu ogingongga, ngu yeno, oni gidarega
nguya, ogingo ngundiro yunoote. No nguro mande yanggango ma ewano.
No mande gumi bodaga nangge eteno. Eyingo. ⁶ Ene oni muri biyomi tewoku
ngu, nguro gumi ngu oni simoo bare urungga doongeyemo, gumi ngundiro
mamana mande inootenggoku, ngu mete. ⁷ Ngundiro nguro, ataga, ngu ye
muri gura teyinoyi. Ye enengo weti mbumbuwa tewoku, nguro ma ingowero.
Ye enengo newende yanggango teyinoya, newende ye yiga imakeni. Ngundiro
ma tetoyi ngu, asa, kowuri urungga newendemo oodon, ngundo ngu
oningga, ngu yeni yomburiyowa. ⁸ Nguro ngu, nondo yengo nowoondoye ngu
yokutuwooro, ngandiro etuyerooteno. Ye komo ngu oningga, nguro nowoondoyi
teyinoya, tanggeyimo ooroya, mande gome ngu eya ingoya, nguno ene ko
yowanggo. ⁹ Nguro, nondo nakaya kuri nakangoro, ye towoyerowono. Ye
bine oo bidodom no manggone keyoro tetenggo, ngundi kini, no ngu kenoro
ingoweroyimbora. ¹⁰ Yendo oni guraro biyomini tewoku, ngu kabetero, nguro ko
ma ingoro, nowoondoyi teyinowanggoku ngu, asa, no nguya Krayis doongeyimo,
biyomini tewoku, ngu kabetero, nguro ko ma ingowan. Ene ngu noro ko kini,
ngu yengo Kristen oni yengombo mete kowuri, ngu yomosiyowanggo. ¹¹ Yo,
noore komo kewoororanimo oo biyomi oorooteku, ngu sodedo yomosiyowato.
Ngundiro ma tewatoku ngu, asa, Setando omburo, noore ganaganayeroro
yomburiyerowa. Noore Setanro ingonduduni kuri ingootetoku ngu.

Krayisdo Enengo Ko Oni Ngu Yanggango Yunooote

¹² Kuri no Trowas endemo mayero, nguno Krayisro mande keta
mesarango, ngu ero etuyerowero ombutoowe ngu, Oo Bidodo Simburi

Simbunani Urungga, ngundo oni nowoondoye kuri yomosiyootoni, mande gome ingowero sobowoowonggo.¹³ Ene noro nowoondone, ngu ma imakeyingo. Ndadiro nguro, nenengo doboone Tayitas, nguno ma kenoro, nguro no Trowas oni kambayeroro, no Masedoniya merako oorowuyingo.

¹⁴ Ene, no ataga, Anutno esosooteteno. Ndadiro nguro, Krayisdo noore yanggango yunooteku, ngundo noore Setanro yanggangoni, ngu wongooye uyingo. Yo, noore Krayisya woorogongoro, nguro enengo yanggangoni, ngunonggo endeyooteto. Nguno ngu, mera bidodomo Anutdo noore soweyerootoni satetoku, nguno Oo Bidodo Simburi Simbunani, nguro mande keta mesarango, ngu wesiyoro eteto. Ngu mandega etetoku ngu, ndindingo gome ngundiro, mera bidodomo oororo rogowoote.¹⁵ Yo, noore Krayisro ko oni ngu, Krayisdo yoyoro wooro ndindingo gome ngu, Anutno yete. Ngungga ngu, kuri wooro yeyingo onindo Anutno wooro ndindingo yeyingo ngundiro. Yo, ngu ndindingongga ngu enengo mande keta mesarango, ngu oni simoo bareno, wesiyoro eteto. Ene gidaregado gome ingoro keyootoyi, ko oni gidaregado, ngu yokootenggokuro, ene oonootewanggo.¹⁶ Ene ngu oni gidarega ngu mande gome ingoroode, ene sureyo kiniteteku, ngu oonooteweroyi musiyomo uwero, tetenggo. Ene oni gidarega mande gome ingoro yoro dowootenggoku ngu, ene oni oni teweroyi sambo endega, nguno uwero tetenggo. Ene onendo, nga kongga nga mete tewa?¹⁷ Oni gidarega Anutro mande nguno ene digi beye yoweroyi koyi tetenggoku, ene noore ngundiro ma teteto. Kini, noore nowoondonani gome nenengo, hamoomonggo, noore Anutro koni, nga yoro, koyi teteto. Noore nowoondonani guranangge, Krayisya gobooro yero, ngunonggo Anut doongeyimo noore mande ero yootunoro eteto.

Sunggi Mande Keta Ero Gosiyoyingo Nguro Ko Oni

3 ¹ Ye ndadiro ingootenggo? No bingamine ngandiro okoro, ko eteno, no Anutdo rogoneroro oni nenengo, yeno sowenerootoni ombuwono, ngundi, nondo nangge Anutro mande hamoo, ngu oni simoo bareno, wesiyoro eteno, bine? Nga ngu noro ingondudune kini. ² Kini, oni gidaregado, ye nenengo endeyootenggoku, nguno kenoro ingootenggo. Nondo Anutro mandeni, yeno wesiyoro etenoku, ngu ingoro keyootenggo. Nguro ngu, noorendo yengo gome ingooteto. ³ Yo, nondo Krayisro mandeni wesiyoro, etoowe ingowonggoku, nguno ye oni simoo bare, etuyerootenggoku ngu, ye oni nenengo. Nguro ngu, noorendo yengo nakaya gura ma nakangoro soweyowato. Ndadiro nguro, Anutro Yuka Kundingiyi, ye nowoondoyemo oorooteku, ngu oni simoo bare bidodo ene tunoo oorenge kenowanggo.

⁴ Nga mandega ngaro muri ngu ngandiro; Krayisdo ngu noore nowoondonanimo hamoo teyingongga, ngu yeni tunooteyingo. Nguro

ngu, noore Anutro hamoo ingoro, nguro noore mande, nga eteto. ⁵Ngu hamoo, noorengombo ko mande nga, ero ma teteto. Nguro ngu, noorendo ngandiro ma ewato. Noorengombo oo ngu kuri teyingo, ero ma ewato. Kini, Anutdo nangge noore yanggango yunootoni, noore enengo koni mete teteto. ⁶Enengombo, noore yoyeni, noore kuri sunggi mande keta, ero gosiyoyingo. Nguro oni wesiyoro, ko teteto. Ngu sunggi mande keta ero gosiyoyingongga, ngu mamana mandeno ero nakangoyingomo, ngundiro kini. Ngu Anutro Yukaromu oo nangge. Yo, Anutdo kuri mamana mande inowoku, ene oni enengombo keyoweroyi, ngu ereremo kini, nguro ene oonootewanggo. Ene sunggi mande keta gosiyoyingongga, nguno Yuka Kundingiyi, ngundo oni nowoondoye yanggango yunootoni, nguro ngu, oni ene mete Anutro mande, ngu keyoro, ngunonggo ngu suwooyi sano keta oruweroyiga, ngu yowanggo.

⁷⁻⁸Anutdo kuri nga mandega ngaro mamana mandeni ngu, digi bungomo nakangoyingo. Ngu mamana mandega, Mosesndo oni yunooteku, ngundo kumoo yeni tunootete. Ndadiro nguro, oni simoo bare bidodo, mamana mande yunowoku, ngu keyoweroyi, ene ereremo kini. Ene nga kongga, nga Anutro soru himi duridarinidodo, ngundo Mosesro omukumundoongo, ngu soru himidodo tunooteyingo. Iserel oni simoo bare Moses omukumundoongomo doongeteweroyi nguya, ereremo kini. Ene kootuisina, ngu soru oo ngu kiniteyingo. Ene sunggi mande keta Yuka Kundingiyi yunoweroyi, ero gosiyoyingo, nguro duridarini ngu dagate. ⁹Yo, ngu mamana mandega, Anutdo kuri oni yunowoku, ngu gome. Ene sunggi mande keta, ero gosiyoyingongga, ngundo mande kurimingga ngu hamoo oorengo dagate. Ndadiro nguro, Anutdo Yukani oni simoo bare yunooteku, ngundo oni hoorooweyerootoni, ene mete nenengo oruwanggo. ¹⁰Hamoo, ngu mamana mandega ngu, ngu ene kuri duridarinidodo. Ene ataga, Yuka Kundingiyi duridarinidodo yunowokungga, ngando kurimingga, ngu dagaro, ene urungga oorengo. ¹¹Yo, hamoo ngu mamana mande kurimingga, nguro duridarini ngu, suwooyi sano ma oruwa. Ene kinitewa. Ene ngu sunggi mande keta ero, Yuka Kundingiyi, ngundo gosiyoteku duridari gomengga nga ngu, awuno oorengo sugi sugi oruwa.

¹²Arisa, noore ngu nowoondonanimo hamoo oorengo tetoni, nga Yuka Kundingiyi, ngaro duridarini ngu sugi sugi oruwa. Nguro ngu, noore Krayisro mandeni, yootunoro ewero, ma sosoreteto. Kini, noore Yuka Kundingiyimbora yanggangonimo, ko yanggango teteto. ¹³Noore, Mosesndo oo tewoku ngundiro ma teteto. Anutro duridarini ngu Moses omukumundoongomo, soru himidodo oruwoku ngu, ene towimbo omukumundoongo doobengoro oruwo. Ndadiro nguro, Iserel oni simoo baredo, ene omukumundoongomo soru himi ngu kenoweroyi

sosoreyingo. Mosesndo ngundiro muringga teyingo ngu, Anutdo duridarini soru himingga towi newendemo nguno kinitetoni ngu, asa, Iserel oni ngu, ene mete Moses omukumundoongo ko kenowanggo. ¹⁴ Yo, Iserel oni, enengo ingonduduye ngu gome ukingoyingo. Nguro ngu, naru bidodomu kurimi mande, ero gosiyoyingo ngu kandangero, ene nguro muri nenengo ngu ma ingoyingo. Ngu ngandiro, towi sosowoongga omukumundoongomo ngu oodoni, nguro ene doongetero ma kenoro ingowa. Ngu ooga ngu, ngundiro oodoni omburo, ataga, nga nguya ooroote. Ene Krayisdo nangge, ngu towi sosowoongga ngu andangero yokoro, hoorooweyerowa. ¹⁵ Yo, naru bidodomu Mosesro mandeni kandangetenggoku ngu, towi sosowoombo ingonduduye nowoondoye nguya, doobengoyingo. Ngundiro tero oode oode omburo, ataga nga. ¹⁶ Ene oni ene newende yowoorengootoni, Oo Bidodo Simburi nguno oorowuteku ngu, arisa, Oo Bidodo Simburi, ngundo towi sosowoongga ngu mete andangeyinootoni, ene nguno ingonduduye himi yetoni ingowanggo. ¹⁷ Oo Bidodo Simburi, ngu ene Yuka. Ene Oo Bidodo Simburi, nguro Yukani, ngu oni gura newendemo oruwaku ngu, asa, mamana mande koyi teweroyi, weti mbumbuwa nguro murini, kumooweroyi muringga, ngundo oningga, ngu ko ma gosiyowa. ¹⁸ Noore Kristen bidodo ngu, oo gurado omukumundoonani, wiriyoweroyi nguya kini. Ngundiro nguro, Oo Bidodo Simburi, nguro soru himini duridarini yanggangonidodo, nooren ombute. Anutdo noore ngu soru himingga, ngu yeni tunootetoni, oni songomo oorowuwa. Suwooyi sano, noore ngu duridariningga, nguno oode oororo, nooren urungga ooreng tunootewa. Ngundo noore yowoorengoyerootoni, noore Oo Bidodo Simburi Urungga, ngu kirarongo tewato. Oo Bidodo Simburi Simbunani ngu, ene Yuka, nguro oo ngundiro tete.

Aposel Oni Ngu Ene Kumbe Ngundiro

4 ¹Anutdo Aposel oni, nooren nowoondoyi sumange teyunoro, ene nga kongga, nga nooren teyi, ero yunowo. Nguro ngu, noore ko, ngaro surekinikini ma teteto. ²Kini, noore Aposel oni oyimo yoweroyi, muri kombiteyingo, ngu kuri kootu inoyingo. Noore mande godange eweroyi murini, nguno ma endeyoro, Anutro mandeni ngu ma yowoorengooteto. Kini, noore hamoo mande, ngu tunoo ooren wesiyyoro eteto. Nguno ngu, oni bidodo, ene nowoondoyemonggo gome ingowanggo. Ene nooren Aposel konani ngu, Anut doongeyimo ngu gome nenengo ooren, kenoro ingowanggo. ³Nga Anutro mande keta gomengga, nooren ero wesiyyootetoku nga ngu, ene oni ene nowoondoyemo hamoo ma tetenggoku ngu, doongeyemo ngu kombiteyingo. Yo, ngu oni ngu, ene mande nga ma keyootenggoku, nguro ene oonooteweroyi oorootenggo. ⁴Setan, ngu mera ngaro

mbooro godange. Ngundo omburo oni gidarega nowoondoye hamoo ma teyingo, ngu ganaganayerootoni, nguro ngu, doongeye ingonduduye nguya, ukingoyunoote. Ngundiro ukingootoni, nguro ene Krayisro hamoo mande gome, ngaro soru himini, yanggangoni, duridarini ngu nowoondoyemo, ingonduduyemo nguya, ma uro bibiteyingo. Nguro ngu, ene Anutro Nangoni ngu Anut enengo kirarongo ooreng, ngu ma kenoro ingootenggo. ⁵Ngu ngandiro: noorendo nooreng mandenani ero, ma wesiyoro eteto. Kini, noore ngandiro mande tunoo, ero yootunooteto. Krayis Yisas, ngu Oo Bidodo Simburi Simbunani. Ngundo noore ko yoyowoku, nguro noore yengo ko oni tero oorooteto, eyingo. ⁶Kurimi, Anutdo eyingo. Ooreri newendemo soru himi mete tunootewa, eyingo. Anut, enengo soru himi ngu nooren omburo, ngundo noore nowoondonanimo himi yewa. Nga soru himingga ngando ngu, noore nowoondonanimo Anutro duridarini, nguro gome ingooteto. Ngu soru himingga ngundo, Krayis omukumundoongomo himi yeteku, ngu Anutro kirarongo ngundiro.

⁷Ene noorendo enengo mandeni wesiyoro eweroyi yanggangoningga ngu, ngu noore nowoondonanimo oorooteku, ngu gowenani yanggango kini, ngu newendemo ooroote. Yo, noore gowenani, ngu mera kumbe yanggangoni kini ngundiro. Ngu oni bidodo ngu kenoro ingootenggoku, yanggango urungga nga ngu, Anutro yanggangoni, nga noorengomu kini. ⁸⁻⁹Mera bidodom, onindo ngu kowuri noore teyunootenggoku, ene ngundo noore ma yomburiyeroote. Setando ingoyingo gura gura, ngundo noore ingondudunani yomburiyooteku, ene mete noorenno ingondudunani ma gosiyooete. Onindo noore yomburiyerowero oweyerootenggoku, ene Anutdo noore ma yoyokoote. Ene noore yureyi werootteto, ene noore nguno biyomi urungga ma yoro oonooteteto. ¹⁰Yisas ureyi kumooyingo, ngundiro nangge, onindo noore nguya yureyi kumoowero tetenggo. Ene noore keta oorootetoku, ngundo oni etuyeroro, Yisas nguya keta ooroote. ¹¹Yo, noorendo Yisasro koni tetetoku, nguro naru bidodom, onindo noore yureyi kumoowero tetenggo. Yisasro keta yanggangoningga ngu, noore gowenanimo yanggango kiningga, ngano oodoni, ngunonggo yootunootoni, oni gidarega doongeyemo endesina tunoo ooreng tete. ¹²Nguro ngu, Korind Kristen, yendo noore yeeyootenggoku, noore kumooweroyimbora meyero, nguro nga kongga nga teteto. Noore ngundiro tero, nguro ye hoorooweyerootooye, ye Yisasno keta oruwanggo.

¹³Anutro mande nakangoyingomo ngandiro ete.

No Anutro nowoondonemo hamoo tero, nguro no yootunoro
ewonoku ngu, ero eyingo.

(Sam 116:10)

Ngundiro nangge, no nguya nowoondonemo hamoo tero, nguro no mande, nga tunoo ooreng yootunoro eteno. ¹⁴Noore kuri ingooteto.

Anutdo Oo Bidodo Simburi, Yisas, ngu merenonggo yokutuwootoni keta ootoogeyingo. Yisasdodo yokutuyeroyingo. Anutdo noore, ye nguya, ngundiro nangge yoyootoni, enengo tanggeyimo eneya gobooro sugi sugi oruwato, ero ingoyingo. ¹⁵ Yo, nga oo nga bidodo ngu, ye hoorooweyerowero tunootete. Anutro sumangeni, ngu yeno nguno soweyootoningga, urungga tunooteni. Ngundo ngu, oni simoo bare urungga ooreng, yoyoro yoyoro oorowutoni, ngundo Anutno esosooteweroyi, ko enengo owooyi bingami ero okooweroyi, ngu urungga ooreng tunootewa.

¹⁶ Ngundiro nguro, noore koro ma kiyayi yeteto. Ngu hamoo, gowenaningga nga, ngu dogoni yero powungo yetoni, ene Anutdo nooreng, nowoondonani ngu naru bidodomu yanggango teyinoro yoonenengootoni, ngu gome keta tunootete. ¹⁷ Ngu ngandiro: nooren kowuri urungga, merako ngano tunooteteku, oo ngu ene naru ootuwoo bodaga nangge oruwa. Ene Anutro duridarini urungga, noorendo yoro, suwoooyi sano keta oruweroyi, ingootetoku nguno, oo kowuri gowenanimu tunooteweroyi nguro ma ingooteto. Ngu kingo oo ngundiro. ¹⁸ Oo merako, ngano doongenanimbo kenootetoku, ngu kini tewa. Ene Anutro sambono duridarini oorooteku ngu, noore doongenanimbo ma kenoweroyi ngu, ene sugi sugi oruwa. Noore oo ngundiro ngu kenowero hahangeteto.

5 ¹ Yo, noore kuri ngandiro ingowooto. Nga towimbo tookododo yangga, (gowenani) ataga merako ngano oorooteku ngu, ene biyomi yetoni ngu, asa, noore ya gura Anutdo sambo endemonggo, noore yunowa. Ngu yangga ngu onindo kandeyebo ma yeyingo. Kini, Anutdo nangge yetoni, ene sambo endemo oorooteku, ngu sugi sugi oruwa, ero ingooteto. ²⁻³ Ngu hamoo, noore ngu yanggano, nguno ootooro, ngunonggo noore sendoro oorootetoku, nguro nooreng, ya sambo endemo oorootekungga, nguro gome gome ingoro hahangeteto. Noore gowenaningga nga ngu, towi nengguro ngundiro yoro, nengguroyi tewero teteto. Nguro ngu, noore merako nengguro tero oorootekungga, nga wiriyowero, ngu samboro nengguroga, ngu yoro, sanganimu teweroyi ingoro hahangeteto. Ngundiro tero, noore kingo gowenani nangge ma oruwato. ⁴ Yo, noore nga gowenani ngano oorootetokuno ngu, noore kowuri ingoro sendoro oorooteto. Noorendo gowenani kurimingga, nga kumooni, ero ma ingooteto. Kini, Krayis ko ombuweroyi narunggano, nguno ombuya, nooreng gowenani kurimingga nga nangge, yowoorengootoningga, keta tunooteni, ero gome ingooteto. ⁵ Anutdo kuri, nooreng samboro gowenani ketangga, ngu yunoweroyimbor, yoonenengootoni oorooteku. Nguro ene kuri Yuka Kundingiyi, ngu noore yunoyeroying. Yo, Anutdo koretero ngu Yuka Kundingiyi, noore yunoro etuyeroote ngu, hamoo ooreng, kootuyisina samboro gowenani ketangga nguya yowato.

⁶Nguro ngu, noore suwooyi sano nowoondonanai yanggango tero oruwato. Noore ingooteto. Ataga, nga merako ngano ngu keta orootetoku ngu, noore Urungga Oo Bidodo Simburi Simbunani nguya, enengo endemo eneya gobooro mete ma oorooteto. ⁷Kini, ataga, ngu noore enengo nowoondonanimo hamoo tetoni, endeyoro ootooro, ene noore Yisas hamoo oorengu ma kenooteto. ⁸Ene nondo kuri ewonoku, noorengu nowoondonanimo hamoo teyingo, ngu yanggango oruwato. Gowenaningga, nga noore ngano yokoro, noore ootoro, Urungga Oo Bidodo Simburi Simbunani nguya, ende damonimo gome bibitero oruweroyi, nguro gome oorengu ingooteto. ⁹Nguro ngu, noore eneya sambo endemo ootooro ngu, ngundi noore ene merako ngano ootooro bine, ene komo noore Oo Bidodo Simburi Simbunani, ngundo oo mande muri ingooteku, ngu nangge yanggango oorengu teroruwato. ¹⁰Noore ingooteto. Noorengu bidodo komo Krayisdo wirikoyeroweroyi naruno, nguno tunoo dikawato. Noore nga gowenaningga, ngano ootooro, ngunonggo mande muri gome nenengomo tewooto bine, ngundi noore kuri muri biyomi teyingo bine. Nguro ngu, noorengu bidodo songo songo, noorengu murinani bidodoboro urini, ngundiro nangge yowato.

Noore Krayisya Nowoondonani Gobooro Yero, Oni Keta Tunootewato

¹¹Arisa, noorengu konani, ngu Oo Bidodo Simburi Simbunani, ngundo wirikoyeroyi nguro noore sosoreteto. Ngundiro nguro, noore oni simoo bareno ko tero, nowoondoyemo hamoo teyi, ero yokutuyerooteto. Ene Anutdo, ngu noorengu murinani ngu bidodo kenoro ingoote. Yo, enendo noorengu murinani bidodo ingooteku, ngundiro nangge, yendo nguya, noorengu ngundiya ingoyi, ero gome ingooteto. ¹²Nga mandega ngano, noorengu owoonani bingaminani, ero ma okootooye, nguno ye noorengu ero ingootoyi ngu, oni gome nenengo, ero ingootenggo. Kini, noorendo nga mandega, nga yengo nakangootetoku, nguno ngu, ye oni songo doongeyemo, noorengu murinani, nguro oni oni tewanggo. Ye ngundiro tero ngu, asa, ye mete onindo, noore gowenani sanggawero, mande kootunanisina etenggoku, nguro mande gumi ewanggo. Yo, ngundiro oni ngu, ene oni goweyi sanganimo oo ngu nangge kenoro wirikootenggo. Oni newendemo muri nenengo, ngu mete ma wirikoro ingootenggo. ¹³Oni gidaregado nooreya wenonoyingo oni, ero ingootenggo. Ngu hamoo, tetoni ngu, noore Anutro ko ngu kingo tero, nguno noore wenonoro oruwato. Ene noorendo ingondudu gome nenengo ingoro ngu, arisa, noore nguno ye hoorooweyeroro ko tewato. ¹⁴Krayisro nowoondoyini, ngundo nangge, noore nowoondonani yokutuwooteku, ngu enengo koni tewero. Yo, noore hamoo oorengu ngandiro ingooteto. Oni gurananggebo ene noore bidodo hoorooweyeroro, noorengu weti mbumbuwaro kumooyingo. Ngundiro nguro, noorengu weti mbumbuwa biyomi teweroyi hahangeyingo muri,

ngu kuriene woorogongoro, eneya gobooro kumooyingo. ¹⁵ Yo, enendo kuri kumootoni, Anutdo merenonggo, ko keta yokutuwootoni, nguno ngu, oni eneno nowoondoyemo hamoo teyingo, ngundo eneya sugisugi oruwanggo. Ngundiro nguro, noorengombo nangge ootooro endeyooteto, ero ma ingowero. Kini, noore Krayisdo oni oni tewero, ingootekeu, ngu nangge noore ingondudu tero, endeyoro oorooteto.

¹⁶ Ngundiro nguro, ataga, noore Krayisno nowoondonanimo hamoo tero, nguno noore ingondudu kurimingga, merako ngano oorooteku, ngu ma keyoyingo. Ngunonggo, noore oni guraro murini, ngu ma wirikooteto. Hamoo, kuri ngu noore ingondudu kurimi, nguro murini, ngu keyoro, ngunonggo, Krayis ngundiro wirikoyingo. Ene ataga ngu, noore ngu muringga, ngu ma keyoyingo. ¹⁷ Ngundiro nguro, oni gura, ene Krayisyagobooro oodori ngu, asa, Anutdo ene yeni, oni keta tunootewa. Wetimbumbuwa biyomi, ngu tewero hahangeyingo muri kurimi, ngu bidodo kiniteyingo. Ye gome ingoyi! Krayisro muri keta ngu noorenokuri tunootete.

¹⁸ Anut enengombo ngu oo ngu bidodoboro Simburi. Kurimi ngu, noore Anutro mundi oni tero oruwooto. Ene Anutdo, Krayis soweyootoni, ngundo noorenkawarara oni tunootero, noore yoyeni, Anutya nowoondonanigobooro siyeteto. Ngundiro nguro, ene nga kongga, nga noore yunootoni, noore oni gidarega kawararayeroro hoorooweyerootooye, nguro ene nguya Anutya gobooro siyewanggo. ¹⁹ Noorenko mande ngandiro, ko eteto. Krayis ko tetoni, nguno Anutdo oni bidodoboro muri biyomiye yokoro, ene gobooro siyero, nowoondoye eneya guranangge yeyi, ero ingowero ingoote. Yo, ngundiro tetoyi ngu, asa, Anutdo kuri oniro muri biyomi tero, weti mbumbuwa tewonggoku, nguro ma ingondudu tero, kabeteuyunoinggo. Ene nga kongga, nga noore yunootoni, noorenkaga mandega, nga mundi onino wesiyoro yootunoro eteto. Anutdo ingowero, enengo mundi oni, ngu eneya, gobooro siyero, nowoondoye guranangge yewanggo, ngundiro ero ingoote. ²⁰ Ngundiro nguro, noorenko Krayisro mandeni manggowoomonggo, ngu yoro, enengo mandeni nga yootunoro eteto. Yo, noore manggonanimonggo, Anutdo Krayis owooyimo, oni bidodo negoyerongandiro ete. Ye komo muri biyomi teweroyi, ngu yokoya, ombuya, noya gobooya siyeyo oriyi! Anutdo ngandiro eyingo. ²¹ Krayis ngu, ene weti mbumbuwani kini. Ene Anutdo oni noorenko weti mbumbuwa bidodo yowuruwooro, Krayisro yetoni, enendo koorowooyingo. Enendo ngundiro tetoni, nguno noore Anutya gobooro siyero oruwato. Yo, Krayisro yanggangoni, nguno noore Anutro oni nenengo tunooteyingo.

Yisasro Aposel Oni Ngu Koro Kowuri Urungga Koorowootenggo

6 ¹ Noore Anutya ko gobooro tero, nguro noore mande yanggango, yeyo ngandiro eteto. Ye kuri Anutro sumangeni ngu yoro, nguno

endeyootenggoku, ngu kingo ma yomburiyowero, ero eyingo. ² Anutdo eyingo.

Ataga ngu no yengo nowoondoyi teyunoweroyi naruwo, nguro yengo manggoye ingowono. Oni simoo bare ko yoyeroyi naruno, no kuri ye hoorooweyerowono. Ero eyingo. (*Ayisaya 49:8*)

Ingoyi! Ataga ngu, ye Anutro sumangeni, newendemo omburo, oruweroyi naru gome. Ingoyi! Ataga nga narungga nga ngu, ye komo nowoondoye yowoorengoro, Anutro nowoondoyemo hamoo teweroyi, nguro naruwo, yoyeroyi naruwo, ngu tunooteteku nga!

³ Onindo noorengko konani ngaro mandeni biyomi eweroyi kini, ero ingooteto. Nguro ngu, noore Anutro mande keta mesarango, ngu nangge, wesiyoro eteto. Ndadiro nguro, noore dobookurinani ingoyingoye, nowoondoye nguya ma yomburiyerowato. ⁴Kini, noore Anutro ko oni tero oorooteto. Nguro ngu, noore suwooyi sano muri gome, oni bidodo etuyeroottoku, nguro ko yanggango oorengko, ngandiro teteto. Yo, onindo kowuri gura gura noore yunootoyi, noore ngu bidodo kooroworo, Anutro yanggangonimo endeyooteto. ⁵Ene noorengko mundi onindo noore yutoro, yoyoro ya biyomimo nguya yoyetenggo. Mundi onindo noore oweyeroro, nooreya meno manggaru biyomi tetenggo. Noore ko yanggango oorengko tero, naru owoooyingga, oowariro kumooro biyomi tero, nguno noore nenengo ma werooteto. ⁶⁻⁷Ene ngu kowurimo, nguno noore oni simoo bare bidodo doongeyemo, muri gome nenengo ngu tero, oo ingonduduno, Anutro mandeni gome ingoweroyi, ngu noore gome dowooteto. Noore oni gidaregaya sodedo sanggiri ma tero, oni simoo bareno nowoondonani yunoro, hoorooweyeroweroyimboro. Nooren Yuka Kundingiyi nguro yanggangoningga, ngudodo noorendo ngu nowoondoyi teweroyi muringga, ngu hamoo teteto. Noore manggonanimonggo ngu hamoo mande nangge, wesiyoro eteto. Nguro ngu, noore Anutro yanggangoni nguno ko tero, nguno oni noore gowenani, sanggawero mande biyomi etenggoku, ngu gumi mande metemi yunooteto. Yo, hamoo, Anutro yanggangonimo noore manggonani yanggango oorengko, simoo bareno mandeni wesiyoro ewero ma sosoreteto. ⁸Oni gidaregado ngu noore bingaminani, ero okootoyi, oni gidaregado noore kootunanisina mande biyomi etenggo. Oni gidaregado, ngu oni gidaregano, nooreya etenggo. Enendo muri gomemo ko nenengo tetenggo, ero etenggo. Ene oni gidaregado nooreya godange oni, ero etenggo. Ene ngundiro etoyi, ene hamoo oorengko ngundiro kini. Noorendo ngu hamoo mande ngu nangge teteto. ⁹Oni gidaregado, ngu nooreya ene ma ingootenggo, ero etenggo. Ene oni ene bidodo, noore gome yeyoro ingootenggo. Oni owoooyingga, ngu nooreya kumooyingo ero etenggoku, ene noore keta oorooteto. Oni gidaregado, ngu ingootenggo. Yo, hamoo, oni gidaregado, yutoro, gisaruyerowonggoku,

ene ngu oni ngundo, noore ma yuren i kumooyingo. ¹⁰Noore kowuri koorowootetoku, naruno ngu, Anutdo nowoondonani yeni imaketoni, noore suwooyi sano oni oni tero oorooteto. Ngu hamoo, mera ngano oni doongeyemo ngu, noore angoyi oni. Yo, hamoo, noore digi urungga, ko oo owoooyingga nguya kini. Ene noore Anutro mande keta gome mesarango, ngu simoo bareno wesiyoro etooye, Anutdo ene yunowero eyingo, ngu bidodo yowanggo. Ngundiro nangge, Yuka Kundingiyi, nguro yanggangonimo ngu, Anutdo oo bidodo rogoymo noore yunoote.

¹¹ Ye Korind dobokurinani, noorendo yeno mande tunoo oorengotetoku nga! Noorendo yengo nowoondonani urungga oorengotero, nowoondonani bidodo ye yunooteto. ¹²Noorendo ye ma yoyokooteto. Kini, noorendo yengo nowoondoyi teyunootooye, ene yendo nowoondoyemonggo, nooreya gobooro ma siyetenggo. ¹³Ataga, nondo yeno etenoku ngu ngandiro: eweyimbo nangoni mande inooteku ngundiro nondo yeno eteno. Nondo nowoondone ye yunootenoku, ngundiro nangge, yendo nguya, nowoondoye nonunoyi, ero ingooteno.

Muri Kurimi Ngundo Anutro Muri Nguya Ma Siyewari

¹⁴ Ye Kristen onindo oni Krayisro nowoondoyemoo hamoo ma tetenggoku nguya, ma siyero gobooro ma oruwero. Ndadiro nguro, oni Anutro nowoondoyemoo hamoo ma tetenggoku, nguro muriye ko yengo muriye ene gura. Yendo muri gome nenengo nguya, muri biyomi nguya, yowuruwooweroyi ereremo kini. Nguro ngu, ye nguya, gobooro siyero ma endeyowero. ¹⁵Krayisr ngu, Setanya, nowoondoyari gobooro yero siyeteri bine? Ngundiro nangge, oni nowoondoyemoo hamoo teyingo, ko oni Anutro nowoondoyemoo hamoo kini nguya ingondudu guranangge ingooteri, bine? Ngu ereremo kini. ¹⁶Ndadiro terogo, Anutro ya kundingiyi nguya, ko mbooro biyomi nguro ya nguya yowuruwooro oruwari? Ye ingootenggo. Noorenkombo ngu, noore Anut kundingiyi oorengotero ene suwooyi sano keta oorootekungga, nguro yani, ero ingooteto. Kurimi Anutdo eyingo.

No ene nowoondoye newendemo uro ootooro, ngunonggo, no ene kewooroyeweore endeyoro oruwano. No ngu enengo Anut oodoowe, enendo ngu noro oni simoo bare oruwanggo. Eyingo.

(Yenesis / Stat 2:24)

17Oo Bidodo Simburi Simbunani nguya, ero eyingo.

Ye Kristen oni, yengo ingonduduye muriye ngu oni nowoondoyemoo hamoo ma teyingo, nguro muriye biyomi nguya, ma yowuruwooweroyi. Yengo muriye ngu komo ngu songo guradiya tunooteni. Ye komo Krayisro murini, ngu nangge keyoyi. Ye ingonda teyi! Mera ngaro biyomi ngu, ye komo yokoyi! Ye ngundiro yokootoyi ngu, asa, nondo ye yoyowano. Ero eyingo. (Ayisaya 52:11)

18 Ye ngundiro tero oodoyi, arisa, nondo yengo awaye tero oruwano.

Ye nguno ngu, noro nangosumoone, ko nambosumoone
tero oruwanggo. Oo Bidodo Simburi Simbunani ngu, ene
yanggangonidodo, ngundo ngandiro ero eyingo. (2 Samuwel 7:14)

7 **1** Ye noro Kristen dobookurine ooreng, noore ngu sunggi mandega
Anutdo ero gosiyoyingo, nguro noore komo mera ngaro muri
biyomi, Anut doongeyimo ngu nenengo kini, ngu yokowato. Noore komo
Anutro sosorero, nguro nooreng muri ingondudunani ngu, Anutdo
ingoro eteku, ngu nangge keyooteto.

**Korind Oni Anutro Nowoondoyemo Hamoo
Tetoyi, Nguro Polndo Oni Oni Teying**

2 Ye komo nowoondoyemo nooreng nowoondoyi teyunoyi. Ndadiro
nguro, noorendo oni gura kuri ma yomburiyoro, biyomi teyinoyingo.

Noorendo oni gura ganangoro, enengo oo sobiyoro ma yoyingo.

3 Nondo ye yomburiyerowero mande nga ma eteno. Kini, nondo ngu
kuri ngandiro ewono. Noorendo ngu yengo nowoondoyi teyunooteto.
Noore kumoowatokuno, ngundi keta ootooro, nguno nguya, noore
yengo nowoondoyi teyunowato. **4** Nondo tunoo ooreng yeno eteno.
Nondo yengo oni oni urungga ooreng teteno. Noorenko kowuri bidodo
tunootetoni, ene nondo ngu yengo ingonduduyeroro oorooteno. Ngundo
ngu, noro nowoondone yeni imakero oode, nguno oni oni urungga
ooreng teteno.

5 Yo, kuri noore yade mayero Masedoniya merako tunooteyingo
nguya, ngu mera gumisina, nguno noore gowenani ngu ma kengero
imakeyingo. Kini, kowuri gura gura, noorenko tunooteyingo. Nguno ngu,
noorenko ingondudunanimu ngu buribari tero, nowoondonanimbo ngu
sosorewero ingoyingo. **6** Ene oni kowuri yoro, nguro ogingo ingootoyi
ngu, Anutdo ngu oni ngu nowoondoye imakeyingo yunoote. Yo, Anutdo,
Tayitas sureyootoni, noorenko mayero, ngundo noore nowoondonani
yeni imakewo. **7** Yo, Tayitasdo noorenko mayero, noore nowoondonani
yeni imakewo. Ngundiro nangge, yendo nguya Tayitas newende yeyi
imaketoni, ngundo ngu, yoro mayero ngundo noore nowoondonani,
Anutdo yeni nguya imakewo. Tayitasdo noorenko etoni ingowooto. Yendo
noore komo yeelowero gome gome ingootenggo. Yendo nowoondoye
nguya sendoro, ngunonggo, nooreya nowoondonani guranangge yero,
oruweru gome ingootenggo, ero etoyi ingowono. Ngundiro nguro, no
yengo oni oni urungga ooreng tewono.

8 No ingooteno. Noro so uyiga, ngundo yengo nowoondoye yeni biyomi
yetoni, ngu ene nondo nguro ma kowuri ingowano. Yo hamoo, kuri, no
nguro nowoondone kowuri yewo. Ene ataga, ngu kini. Ndadiro nguro, no
ingooteno. Nga so uyiga ngando ngu, ye nowoondoye kowuri yunooteku

ngu, ngungga ngu naru ootuwoo bodaga nangge. ⁹ Ataga, ngu no oni oni tetenoku, ene nondo yengo nowoondoye kowuri ingootenggoku, nguro ma oni oni teteno. Kini, nondo ngu, yendo kowuri, nguno ye kuri nowoondoye yowoorengowonggoku, nguro no oni oni teteno. No ingooteno. Anut enengombo ngu nowoondoye kowuringga, ngu yeni yeno tunootewo. Ngundiro nguro, noorenge mandenani ngundo, ye ma yomburiyeroyingo. ¹⁰ Kini, nowoondoye kowuri, yero oyimo yoweroyi ngu, Anutdo yeni tunooteteku, ngundo oni nowoondoye yeni yowoorengooete. Ene ngu muringgano nguno, Anutdo noore ko yoyoote. Ngundiro nguro, noore nowoondonani ko yowoorengowero, ma kowuri tewato. Ene mera ngaro murimo nowoondoye kowuri yeweroyiga, ngundo ngu, ene oni yeni, Setanro endenimo oonootewa. ¹¹ Yo, ye komo gome ingondudu teyi! Ngu nowoondoye kowuringga, Anutdo kuri ye yunoyingo, ngundo nangge, ene muri gome gomemu gura gura yeni, yeno tunootewoku, ngundo ye eririyoote. Ye nguno ootoogero, yengo mandeye ngu yoonenengootoyi, metemi tete. Nguno ngu, Anutdo ye yokutuyeroootni, enengo sosorero, nguro yendo oni muri biyomi tewoku, ngu mamanayeroro etenggo. Yengo nowoondoye ngu, noore ye yewero hahangetenggo. Oningga, oo biyomi tewoku, ngu yomosiyowero, ko yanggango tetenggo. Ye ko bidodo tetenggoku ngu, nga mandega nga yomosiyowero, ko tetenggo. Yengo muriye ngu tunoo endesina oorengo, ngu ngandiro: ye biyomiye gura kini.

¹² Ngu hamoo, nondo so uyi, yengo nakangoro yunowonoku, ene nondo oni biyomi tero weti mbumbuwa tewoku, nguro nangge, no ma nakangoro yunoyingo. Ko nondo oni songomboro nguya ma ingoyingo, nguro oni ngundo nangge, ene kuri biyomi eneno teyingo. Kini, yendo noorenge gome ingootenggoku nguro, nondo nga so uyiga, nga nakangooteno. Yo, Anutdo noro mandega nakangoro yunowonoku, nguno nowoondoye yoktuwootoni, ngunonggo yengo muriye, ngu tunoo endesina tunooteni. Yo, noro mandene keyowonggoku, nguno tunoo etuyeroote. Ye noro nowoondoyi tetenggo. ¹³ Yengo muriyengga, ngundo nowoondonani yeni, imakeyingo ootooro, nowoondonani oni oni tero oruwooto. Yo, noore ingoro, oni oni tetooye, yendo Tayitas gome kawararangootoyi, ene nguro newende gome yewo. ¹⁴ Kuri nondo yengo muriye gome nguro Tayitasno ero, owooye bingami okoowono. Okooro, no nguro oyimo gura ma yowono. Yo, mande bidodomo, nondo yeno ewonoku, ngu hamoo oorengo. Nguro ngu, nondo yengo muri gome nguro Tayitasno ewonoku, ngu nguya hamoo oorengo. ¹⁵ Tayitas ngu, ene yeno nguno mayetoni ngu, ye nguro ingoro soriyokoro sosorero yoyingo, ene ye bidodo, Tayitasro manggowo gome ingoro, keyootenggo. Tayitasdo ngu kenoro ingoro, enengo newende, ngu yengo nowoondoyi oorengo tero, newende bidodo yengo ingondudu teyunowero, gome ingoote.

¹⁶ Ataga no nowoondonemo hamoo teyingongga, ngu yengo ingooteno. Yendo ngu mande muri gome nenengo ngu bidodo gome tetenggo, nguro no oni oni teteno.

Kristen Oniro Muri Ngu Dobookuriye Hoorooweyeroyi

8 ¹Ye Kristen dobookurine, noorendo nga mandega nga yeno ewero. Anutro sumange, Masedoniya oni simoo bare yunowoku, nguro eteto. ²Ngu hamoo, kowuri urungga, eneno towoooyerootoni, nguno ene oni oni tero, Anutro koni tewonggo. Ngu hamoo ene oo sitowiye owooyingga kini, ene Anutdo nowoondoye yokutuyerootoni, ngunonggo ene digi beye urungga, nga Kristen kongga, nga hoorooweyeroweroyimboroyewonggo. ³Nondo kenoro ingoro, nguro no yootunoro tunoo eteno. Ene enengo ingonduduye ngu keyoro, ene ngu digi beye ngu yeyingo. Ene oo yeweroyi rogoga, ngu dagaro awuno oorengo yeyingo. ⁴Ene nooreno mande yanggango, ero etenggo. Noorendo nga kongga, ngaro mete ero etoyi ngu, ene Kristen dobookuriye gidarega nguya yowuruwooro, Anutro oni simoo bare Yudiyano ngu hoorooweyerowerero, ko tewanggo, ero ingootenggo. ⁵Yo, ene ngundiro tero, ene nondo ingowonoku, ngundiro ma teyingo. Kini, ene rogo ngu dagaro urungga oorengo yewonggo. Ndadiro nguro, koretero ngu, enengo nowoondoye ngu Anutno yero, Anutro ingonduduni, ngu keyoro, ngunonggo, ene nowoondoye noore yunoyingo. Yunoro, ngunonggo ene ngundiro muringga, ngu tewonggo.

⁶Nguro ngu, noorendo, Tayitas nguya, ene ye kewooroyemo, nguno nguya sumangero, ko ngu temukoni ero, nguro eriringooteto. Ndadiro nguro, Tayitasdo koretero yengo nowoondoye yokutuwootoni, Yudiyano simoo bare hoorooweyeroyeroyi kongga, ngu damoni yero tewonggo. Nguro ngu, ene komo yeno ooroya ngu kongga, ngu temukoni. ⁷Oo bidodo yendo tetenggoku, ngu muri gome nenengo oorengo. Yengombo Anutro nowoondoyemo hamoongga tetenggoku, ngu yanggango nguro. Ye ngunonggo ngu, Anutro koni, ngu yanggango tetenggo. Ye ingoyingoye urungga oorengo. Ngundiro nguro, ye Anutro ko tewero ye oni oni tero, ootoogero ko tetenggo. Yendo nowoondoye urungga noore yunootenggo. Arisa, ngundiro nguro, ye komo sumangero kongga, ngaro yanggango teya, digi beye, ngundo oni oowariro wenonootenggoku, ngu hoorooweyeroyi.

⁸Nondo yengo mamana mande, ngundiro ma teteno. Kini, nondo ngu oni gidarega, ene hamoo ootoogero, ene oni wenonootoyi hoorooweyerowerero ko gome tetoyi, nguro eteno. Ngu muringgano nguno, nondo yengo nowoondoyiyega ngu towoooyerowono. Nga ngu, ye ingoro, ye nguya oni gidaregado, nowoondoyi tetenggoku, ngundiro nowoondoyi tewanggo bine, ngundi kini? Ero ye towoooyerowono. ⁹Yo, noorengo, Oo

Bidodo Simburi, Yisas Krayis, ngundo enengo duridarini bingamini, oo ngu sambo endemo oorooteku, ngu yokoro, enengo nowoondoyiningga, ngunonggo, ene merako ngano omburo, ene angoyi oni tunooteyingo. Ene angoyi oni tunootero, ngunonggo, noore simoo bare, ko yoyowero ombuyingo. Ngundiro tero, ngunonggo, enengo Yukani yunootoni, noore Kristen oni simoo bare yanggangododo tero, nenengo oruwanggo. Ngunonggo, Kristen dobookurinani, hoorooweyerootooye, nowoondoyemo hamoo teyingo, ngu yanggangododo tunootero, eneya keta oruweroyi sugi sugi, ngu yowanggo.

¹⁰⁻¹¹ Ataga, nondo nenengo ingondudune, ngu ye etuyeroooteno. Nondo digi beyebo yeweroyi kongga, ngaro ngandiro ingooteno. Dagoma gura ameno yokowootoku, nguno ye damoni, yero ko ngu tewonggo. Yendo ko, ngu kingo ma teyingo. Kini, ye ko ngu tewero, gome ingoro, nguro tewonggo. Nguro ngu, ataga ye ko ngu tewoggoku nguro komo temukoyi. Ene yendo hahangero sodedo ko ngu tewero tewoggoku, ngundiro nangge, ataga nguya ye ko ngu temukowero hahangeya, ko ngu yengo rogoymo oorengo teya temukoyi. ¹² Oni gura, ene koretero oo nowoondoyi tero, oni digi beye yunootoni ngu, asa, ene Anutdo ngu muringga, nguro gome ingowa. Ngu oningga, nguro rogoymo oo digi yunoweroyi tero ngu, asa, Anutdo oo nguro gome ingoote. Anutdo ngu oni oo kini, nguno ma ingoro wirikoyerooten.

¹³ Nondo ngu, oni gidarega, imakeyingomo oodoyiga, ko yendo ngu ko biyomi oriyi, ero ma eteno. Kini, nondo ngu ye bidodo ereremo roogo gurananggemo oriyi, ero ingooteno. ¹⁴ Ataga, nga narunggano, ngano ngu yengo oo owoooyingga, ngundo oni songo oo nguro wenonootenggoku, ngu yunootoyi, ene ngu yoro metemi ingowanggo. Ngundiro nangge, kootuyisina, ye ooro wenonootoyi ngu, asa, oni songombo, ene ngu ooku yeno yeyi mayetoni, ye mete yowanggo. Ngu muringgano nguno ngu, ye mete ereremo rogonon oruwanggo. ¹⁵ Ngu Anutro mande nakayano nguya ngandiro ete.

Oni ene oowari urungga yowoku ngu, ene gumi urungga ma yowa.

Ngundiro nangge, oni ene oo bodaga nangge yowoku ngu, ene oowari ooro ma wenonowa. Ero eyingo. (*Eksodas / Kisim Bek 16:18*)

Tayitasdo, Anutro Ko Oni Gidaregaya, Korind Endemo Oorowuyingo

¹⁶ Nondo Anutno esosootetoowe, Anutdo, Tayitasro newende yokutuwootoni, ene oni oni sanganimonggo, noore ngandiro tero, ye hoorooweyerowero gome ingowoku ngu. ¹⁷ Yo, ene ngu noorenko mande ngu keyowo. Ene nguya nga kongga, ngaro gome ingoro, nguro enengo ingondudunonggo, ene yeno orowuteku ngu. ¹⁸ Noorenko Kristen doboonani, gura nguya soweyootooye, eneya oorowuteri. Ende bidodom Kristen simoo bare dobookurinani, ngundo oni Anutro mande keta gome,

nga wesiyori eweroyi, ko enengo murini, nguro gome ingootenggo.

¹⁹Ngu nangge kini. Kini, ene Kristen endeni endeni, ngundo ene nooreya endeyoweroyi, ene rogo tero ewonggo. Ene ngu nooreya endeyoro, Anutro sumange mandega, ngaro koyi teweroyi. Noorendo nga kongga, tetetoku nga ngu, Oo Bidodo Simburi Simbunani, nguro owooyi bingamimboronko teteto. Ngundiro tero, oni etuyerootooye, ene nguno hamoo ingowanggo. Hamoo, Aposel ene nowoondoyemonggo oo duwoo yeweroyi kongga, nguro hahangetenggo, ero ingowanggo.

²⁰Noorendo nguro ma ingootooye ngu, oni gurado noorendo murinani, ngaro kingo oo duwoo urungga yetetoku, nguya mandeni biyomi, ero yomburiyowa. Ngundiro nguro, noorendo nga Kristen doboonaningga, nga sureyootooye, eneya oorowuteri. ²¹Noorendo ngu muri hamoo gome nenengo tero, nguro ingondudu teteto. Oo Bidodo Simburi Simbunani, nguro doongeyimo nangge kini. Kini, oni simoo bare doongeyemo nguya, komo gome metemi tunootewa.

²²Noorendo ngu, noorendo Kristen doboonani gura sureyootooye, ene erayaga nguya oorowutenggo. Naru urungga, noore enengo ko oo teteku towoongootooye, ene ko nenengo yanggango tewo. Ataga, enengo newendemo hamoo teyingo, ngu yanggango, nguro yendo digi beye yoweroyi kongga, nga muri gome nenengo nguno tewanggo. Ngundiro nguro, ene ko nga yanggango oorengotewero ingondudu tete. ²³Tayitasro ngu ye ngandiya ingoyi. Ene ngu noro doboone, noya ko gobooro tetero. Noorendo doobookurinani erayaga, nguro ye ngandiya ingoyi. Ene Kristen oni simoo barero ko oni. Ene Krayisro bingamini, yeri tunootewa.

²⁴Nguro ngu, ye komo nga oni, ngaro nowoondoyi teyunootoyi, nguno Kristen onindo soweyerowonggoku, nguno yengo muriye tunoo oorengokenoro, gome ingowanggo. Noorendo yengo muriye nguro mande gome, eneno ewootoku, ngu hamoo nenengo, ero ingowanggo.

Oo Kingo Duwoo Anutro Kristen Oni Simoo Bare Hoorooweyeroweroyi

9 ¹Ye kuri ingootenggo. Ngu oo kingo duwoo Anutro oni simoo bare hoorooweyeroweroyi ngu, nguro ngu, nondo nguro mandeni pirungga ma nakangowan. ²No kuri ingooteno. Yengo nowoondoye ngu nga kongga nga tewero ingowonggo. Ero ingootoowe, nguro ngu, nondo suwooyi sano, yengo bingamiye owooye, Masedoniya Kristen simoo bare doongeyemo, ero okooteno. Nondo ngandiro yeno ewono. Ameroko dagomangga yokowootoku, nguno ngu, Giris merako, Kristen simoo bare, ene kuri digi beye yowuruwooweroyi kongga, nga tero, damoni yero tewonggo. Eyingo. Ene yengo mandega nga ingootoyi, ye ko nga tewero yanggango yetoyi, nguro Masedoniya, Kristen oni owooyingga oorengotewero ootogero, ko nga tetenggo. ³Ene nondo ngu, noorendo ye owooye bingamiye, ero okootetoku, mandega ngu kingo ma yokowero,

ero ingooteno. Kini, ye ngu komo yoonenengoya oriyi, nondo kuri yengo ewonoku ngundiro. Nguro ngu, nondo ngandiro ingoro, nguro dobookurine sureyerootoowe, yeno oorowutenggoku ngu. ⁴No ngu yengo muriye, nguro hamoo ingooteno. Nguro ngu, nondo ngandiro ingooteno. Masedoniya oni noya, yeno oorowutooye, ye oo ma yomosiyoro oodoyi, nguno yeyootoyi ngu, noorendo yengomboya oyimoyerowa, ero ingooteno. ⁵Ngundiro nguro, nondo ingoro nguro, no komo dobookurine eririyerootoowe, ene sodedo ye tanggewayemo ko oorowuwanggo. Enendo oo yendo kingo duwoo yunowero ero, mande gosiyoro ewonggoku, ngu yomosiyomukowanggo. Ngu oo kingo duwooga ngu, ene komo hamoo oo kingo duwoo ooreng. Oo ngu, noorendo ye kandeyemonggo kingo sobiyoro yoweroyi nguya kini.

⁶Ye mande adingayi ngaro gome ingondudu teyi. Oni gura, ene oo yuwooyi bodaga nangge miwoku ngu, ene engge nguya ngundiro bodaga nangge yowa. Ene oni gura oo yuwooyi urungga miwoku ngu, ene engge nguya, ngundiro urungga yowa. ⁷Ye bidodo songo songo, nguro komo ingonduduyemo, ko nowoondoyemo nguno nguro gome ingoya ngu, ngu nangge keyoya, ye digi beye yunoyi. Ene kini tetoyi, oni gura newende kowuri ingoro, ngunonggo oo ngu yewa; ngundi onindo mande yanggango, eneno ero eriri tetoyi, nguro nangge bine yewa. Ngundiro muri ngu biyomi. Ndadiro nguro, Anutro ingondudu ngu, oni ene oni oni sanganimonggo oo eneno inoni, ero ingoote. ⁸Anutdo ene mete kingo oo duwoo ngu bidodomu enengo sumangeno, ye yunootoni, yeno nguno ngu angero oorero oruwa. Ngundiro tero, naru bidodomu, yeno ngu oo bidodo gome ooreng tunootetoni, ye ngunonggo ko bidodo mete temukowanggo. ⁹Ngu Anutro mandeno ngandiro ero nakangoyingo.

Anutdo ngu oo urungga angoyi oni, bayetero yunororoote. Enengo murini gome metemingga, ngu sugi sugi ooroote. Eyingo.

(Dutoronomi / Lo 25:4)

¹⁰Anutdo oo yuwooyi miweroyi oni inootoni, ngundo ngu oo ngu oorero enggetoni, ngu onindo yoro, neweroyi tunootete. Ngundiro nangge, Anutdo oo yuwooyi miweroyi, ngu nangge, ye yunoro, ene tetoni ngu oowaringga, ngu yeni urungga ooreng tunootewa. Enendo yengo muriye gome ngu yomosiyootoni, nguro engge urungga tunootewa. ¹¹Anutdo ye oo urungga ye yunooteku, nguro ngu, ye mete oni dobookuriye, hoorooweyeroro, kingo oo duwoo nguya, urungga yunowanggo. Noorendo yengo digi beye, Kristen dobookurinani, hoorooweyerowero ewonggoku, ngu yoro oororo yunootooye, nguro ene Anutno esosootewanggo. ¹²Yo, yendo ko ngundiro tero, ngunonggo, Anutro oni simoo bare hoorooweyerowanggo. Ngu muringgano, nguno yendo oni ooro wenonootenggoku ngu, ene yoro, ene nguya, rogoymo tero, nguro ngu, ene Anutno esoso urungga tetenggo. ¹³Nga kongga

Kristen dobookurinani hoorooweyerowero tetenggoku ngu, yeno tunoo endesina tunootewa. Nguno ngu, Kristen dobookuriye bidodo ngu kenoro ingowanggo. Yendo ngu Anutro mande gome keyoro, ngunonggo Krayisro mande keta gome ngu wesiyoro, ero ingootenggo. Ene ye yeyootoyi ngu, ene yendo oni ooro wenonootenggoku, ko oni gidarega nguya, kingo oo duwoo urungga yunootenggo. Yo, ye ngundiro tetoyi, nguro ene Anutro owooyi bingami, ero okootenggo.¹⁴ Ngundiro tero, ene ingootenggo. Anutro sumangeni, ngu yeno urungga oorengoo ooroote, ero ingootenggo. Nguro, ene komo ye yeyowero gome ingoro, ene Anutno yemboongero oorootenggo. Nguno ngu, Anutdo, ye kumana urungga yunowa.¹⁵ Anutdo kingo oo duwoo urungga oorengoo noore yunowoku, ngu enengo Nangoni guranangge, ngundo noore ko yoyeroyimbora yunoyingo. Nguro noore Anutno esoso urungga oorengoo teweroyi!

Onindo Polya Mande Biyomi Etenggoku Ngu Andangeyingo

10 ¹No Pol, nenengombo Krayisro murini imakeyingoni, ngu yengo ingonduduye yokutuyeroro eteno. Krayiso enengo newende ayibinonggo, oni simoo barero, imakeyingo muri ngu teyunoyingo. Ene oni gidaregado, no gowene sanggawero mande ngandiro, ero etenggo. Pol enengombo, noore doonganimo, oruwoku ngu, ene imakeyingo ooroote. Ene, oriroko ootooro ngu, ene mande yanggango nangge, ero yunooteku ngu! Ero eyingo. ²Nondo yengo mande yanggango ngandiro eteno. Kootuyisina, no yeno nguno oorowuwanoku nguno, no ye mamanayeroro mande yanggango ewero, ma ingooteno. Ene oni gidaregado, nooreya ngandiro ingootenggo. Pol, garo ene mera ngaro murimo endeyootenggo, ero ingootenggoku, nguro no oni, nguno mande yanggango ewanoku ngu! ³Hamoo, noore mera ngaro, oni ngundiro endeyooteto. Ene noorendo ebe ma urooteto, mera ngaro onindo tetenggoku, ngundiro kini. ⁴Noore ebe ureweroyi oo dowootetoku, ngu mera ngaro oo kini. Ngu oo ngu, Anutro yanggangoni, ngundo mera ngaro yanggangoni biyomi, ngu ureni uweroyimbora dowooteto. ⁵Noorendo mera ngaro oni windawinda tetenggoku, nguro ingonduduye ngundo oni Anutro mande murini, ingoweroyi tetoyi, nguro ooreye ngu goodowero tetenggoku, ngu noorendo enengo ingonduduyega, ngu andangero yokowero mamanayerooteto. Ngundiro tero, nguno noorendo Anutro mande nga etooyega, ene ngu ingoya, ngunonggo ene Krayisro mandeni, ngu keyowanggo. ⁶Ene noore ye soboyeroro oodooye, yendo noorenge mande, gome nga ingoro keyowanggoku ngu, asa, ngu naruno nguno, noorenge gododo yowuruwooro, oni mande yokootenggoku, nguro mande yunoro mamanayerowato.

⁷Ye komo nguro ingondudu teyi! Oni gura newendemo hamoo teyingo, ngu yanggango tetoni ngu, enengombo ngu, ene Krayisno ooroote. Ngu

oningga ngu, ene ngandiya newendemonggo ingondudu teni. Nondo ngu, Krayisro oni, ngundiro nangge, noore nguya Krayisro oni oorooteto, ero ingowato. ⁸Oo Bidodo Simburi Simbunani Urungga, ngundo yanggango, noore yunoyingo, noore ngunonggo nga kongga, nga teweroyimbоро. Nguno ngu, noorendo yengo nowoondoyemo hamoo teyingongga, ngu yanggango teyinootooye, nguno ye ma biyomi yewanggo. Ene Anutdo kongga, no nunootoni, enengo mandeni wesiyoro eweroyi ngaro oyimo ma yowano. ⁹Ene nondo ye sosoreyi ero, so uyi ma nakangooteno. ¹⁰Ngu hamoo, oni gidaregado, noro ngandiro etenggo. Yo, enengo mande nakayani kowuri, yanggango ooreng. Ene enengombo noorengomo tunootetoni, kenootetoku, ngu yanggango kini kiyayi, enengo mandeni, wesiyoweroyi nguya kingo oo ngundiro, eyingo. ¹¹Oni ngundiro mande etenggoku ngu, ene komo gome ingondudu teya, ngandiya ingoni. Noorendo yeya gobooro ootooro ngu, asa, noore mande muri ngundiro guranangge, noorendo nakayano nakangootetoku, ngundiro tewato.

¹²Oni enengo bingamiye ero okootenggoku ngu, noorendo noorendo murinani nguya enengo muriye nguya, gobooro ma wirikoweroyi. Kini, ngundiro oni ngundo, enengo muriye, ngu ene rogon tetenggo. Nguro rogogano, nguno enengo muriye ngu wirikootenggo. Oni ngundiro tetenggoku ngu, ene nowoondoyemo ingoyingo nguya kini. ¹³Ene noorendo murinani rogon, ngu rogowootooye, urungga awuno oorettoni, ene noorendo bingaminani, ero okoowero yokooteto. Kini, noore Anutdo ingooteku rogoga, ngu nangge keyowato. Noore ngu nangge keyoro, yade oororo, yeno nguno ororuwootoku ngu! ¹⁴Yo, Anutdo noore rogooyerowoku, noore yeno Krayisro mande keta mesarango, wesiyoro eweroyimbоро. Nguro noore Anutdo rogo yewoku, ngu ma karongoyingo. Kini, noore yeno koretero omburo, Krayisro Mande Keta Mesarango, wesiyoro yunoyingo. ¹⁵Yo, Anut enengombo ko noorendo teweroyi rogoga ingowoku, ngu kuri yeyunoyingo. Nguro ngu, noore enengo rogo, noorendo yeyingo, ngu ma karongoro oni gidaregado, Krayisro koni tetenggoku, nguro ma wesiyoro eteto. Kini, noorendo ngu ngandiro ingondudu yanggango teteto. Yengo nowoondoyemo hamoo teyingo, ngu yanggangododo tunooteya tunooteya ooren, ero ingooteto. Ye ngundiro tetoyi ngu, asa, noorendo konani ngu, ye kewooroyemo, nguno urungga nguya tunootewa. ¹⁶Ngundiro tetoni, noore Krayisro mande keta gome ngu yoro, ye kootuyesina, merako oni simoo bare, nguno nguya, ero yootunoro yunowato. Noorendo oni guraro koni, nguno ma karongoro, uro, nguno ko gidarega, ngu oni, ngundo kuri temukowonggoku, nguro noore owoonani kingo, ero ma okoowato.

¹⁷Anutro mandeno ngandiro ete.

Oni ene oni oni tewero ngu, ene, komo Oo Bidodo Simburi Simbunani, nguro nangge oni oni teni, ero eyingo.

(Yeremayiya 9:24)

¹⁸Noore ingooteto. Oni enengo oowooyi bingami ero okootoku ngu, ene Anut doongeyimo ngu, ene owooyi bingami kini. Ene Oo Bidodo Simburi Simbunani, ngundo oni gura owooyi, ero okooawaku ngu, asa, ngu oningga ngu nangge, ene owooyidodo oorengo oruwa, ero ingooteto.

Polndo Godange Etenggoku Oni, Nguro Muriye Yootunoro Eyingo

11 ¹Nondo kingo wenonoyingo mande gura etoowe, yendo nguro ingondudu urungga ma ingowero. Ye kingo no sodeyonunootoyiga, nga mandega nga ewe. ²Ndadiro nguro, yengo nowoondoye, ngu bidodo Anut inoyi ero, nowoondone bidodo yengo ngundiro ingooteno. Yo, yengo ootootooye muriye ngu gome nenengo ngundiro oode ngu, asa, kootuyisina, ngu muriye gomengga, ngu kingo duwoo inowanggo. Yo, ngu muri ngu ngandiro: bare oore gura newende gome oorengo ootooro, ene simoo guraya ma endeyoro oode, asa, ene nenengo kame teteku ngundiro. ³Kuri, damonimo sirendo godange eweroyimbora, ingondudu tero, ene Ewa ganangoing. Ngundiro nangge, nondo ngu muringga, ngu yeno tunooteweroyi, nguro no sosoreteno. Yo, ye ngu muringga, ngu tero ngu, ye muri nenengo gome metemi Krayisro, ngu yokowanggo, ero nguro no sosoreteno. ⁴Ndadiro nguro, oni gidarega yeno mayero, Yisas guraro mandeni, wesiyoro yeno ero ngu, ngu mandeye etenggoku ngu, noorendo Yisasga, nguro mandeni etetoku, nguro mandeni ngundiro kini. Ngundiro muringga nguno, ye kuri Yuka Kundingiyingga, Anutnonggo ombutoni, yoyingonnga, ngundiro kini, ye yuka gura yootenggo. Ye mande keta gome gura ngu, noore manggonanimonggo, ye kuri ma ingoro yowonggoku, ngu yootenggo. Ene oni gura ye kewooroyemo, ngunonggo, ngu muringga, ngu tetoni ngu, yendo enengo murini biyomi, nguno ma uwero.

⁵Ye Korind oni ingoyi! Ngu Aposel oni yendo owooye, ero okootenggoku, ngundo no ma daganerootenggo. ⁶Ngu hamoo, no mande wesiyoro ewonoku, nguro nondo urini ma yoyingo, ero ingoyingo. Ngu muringgano, nguno no nenengombo ayibiyi imakeyingomo ootooro, no yengo bingamiye nangge, ero okooawono. Ndadiro nguro, nondo ngu muringga tewonoku, ngu weti mbumbuwa, bine? Kini, ngu nenengo kini. ⁸Nondo ngu ende gidaregaro, Kristen oni, nguro digi beye oo ngu yoro, ngunonggo, yeno ko tero, ye hoorooweyerowono. Ngundiro muringga nguno, nondo enenonggo digi beye oo ngu kingo duwoo

⁷Ye ingootenggo. Nondo kuri Anutro mande gome ketangga, ngu yeno wesiyoro ewonoku, nguro nondo urini ma yoyingo, ero ingoyingo. Ngu muringgano, nguno no nenengombo ayibiyi imakeyingomo ootooro, no yengo bingamiye nangge, ero okooawono. Ndadiro nguro, nondo ngu muringga tewonoku, ngu weti mbumbuwa, bine? Kini, ngu nenengo kini. ⁸Nondo ngu ende gidaregaro, Kristen oni, nguro digi beye oo ngu yoro, ngunonggo, yeno ko tero, ye hoorooweyerowono. Ngundiro muringga nguno, nondo enenonggo digi beye oo ngu kingo duwoo

yowono. ⁹No kuri yeya ootooro ngu, no ooro wenonowonoku, ngu naruno, no oni gurano ooro ma sumoo inoyingo. Kini, noro dobookurine Masedoniya mera yokoro, Korindno mayetoyi, nguno ngu, no ooro wenonowonoku ngu bidodo nunomukowonggo. Nondo oo bidodo gome sobowooro, ngunonggo, ye kowuri bodaga ma yunoyingo. Ngundiro nangge, nondo suooyi sano oo sobowoororuwano. ¹⁰Krayisro mande hamoo ooreng, ngu nono ooroote. Nguro ngu, hamoo ooreng, Giris mera gumi bidodom, oni gurado, nondo Krayisro koni tewero oni oni tetenoku, murinengga ngaro, ooreni doongooweroyi nguya kini. ¹¹Nondo ndawugaro nguro, ngandiro eteno? Nondo bine yengo ma nowoondoyi teyunooteno? Kini, Anutdo ngu, ene kuri ingooteku ngu, nondo yengo gome gome nowoondoyi teyunooteno.

¹²Ene oni gidaregado enengo owoooye bingamiye ero okooweroyimbora, oore erewetenggo. Ene noorenko tetetoku, ngandiro oni simoo bare doongeyemo, ene nguya ngundiro tunoo ko teweroyimbora ingootenggo. Ene hamoo ma ko tetenggo. Yo, nondo ngu enengo godange muriyengga, nguro ooreye doongooyunororuwano. ¹³Ngu ngandiro: ngu Aposel godange oningga ngu, ene godange mande nguro ko oni teyingo. Yo, enengo muriye godange ngu simoo bare doongeyemo ywoorengootoyi, onindo kenoro ingootenggo. Ene, Krayisro Aposel oni hamoo, ero ingootenggo. ¹⁴Ene ye nguro ma soriyokowero. Ndadiro nguro, noore ingooteto. Setan enengombo enengo murini godangengga ngu oongooro, ene, Anutro sambono Engel oni duridarinidodo ngundiro goweyi yoro, simoo bare ganayerowero tunootete. ¹⁵Nguro ngu, Setanro ko oni nguya enengo muriye godangengga ngu ywoorengootoyi, oni simoo bare doongeyemo ngu mande muri gome nenengo, nguro ko oni ngundiro tunootetenggo. Asa, noore nguro ma soriyokowato. Ndadiro nguro, kootuyisina, ene nguro urini gumi ngu, enengo koye tewonggoku ngundiro yowanggo.

Polndo Aposel Kongga, Nguro Kowuri Urungga Kooroworo Ko Teyingo

¹⁶Nondo ko eteno. Oni gura noya wenonoyingo oni ingoyingoni kini, ero ma ewero. Ene noya wenonoyingo oni, eya ingoya ngu, asa, ye komo noyokootoyiga, no nguya, no nenengo owooone, mete naru bodaga, ero okoowano. ¹⁷Nondo mandega etenoku nga, ngu Oo Bidodo Simburi Simbunani, ngundo nono etoni ma eteno. Kini, nondo ngu wenonoyingo onindo kakabetero mande etenggoku, ngundiro ero, no nenengo bingamine, ero okooweroyi, nguro mande yanggango eteno. ¹⁸Oni owoooyingga ooreng, ene mera ngaro muri ngu keyoro, enengo owoooye bingamiye, ero okootenggo. Ngundiro nguro, no nguya ngu muringga, ngu keyoro, no nenengo owooone bingamine, ero okooteno. ¹⁹Ye ingoyi! Ye ngu ingonduduye gome oorengododo, ngundiro nguro,

ye komo oni wenonoyingo, nguro mandeye ingowero gome ingoro, ye yoyokoootoyi, yengo kewooroyemo omburo, wenonoyingo mande etenggo. ²⁰ Yo, oni gurado, ye yoyoro enengo koni biyominggano nguno yoyetoni; ngundi enendo yengo oo yeni kinitetoni; ngundi enendo mandeni godangengga, nguno ye yoyootoni; ngundi yeno muri biyomi tetoni; ngundiene owooyidodo tunootero, ye yowoongooni utoni; ngundi yengo gagiyemo oorongooya yudoningga ngu; asa, ye nguro mande gura ma ewero. Nguno yokootoyiga, ene komo yeno ngundiya teni. ²¹ Ngu hamoo, noorendo ngu muringga, ngu teweroyi yanggangonani nguya kini! Ngundiro nguro, no oyimoneroootoni, nguro no nga mandega, nga eteno! Ene oni gurado enengo murini, nguro mande yanggango yootunoro ewero, ewaku ngu, arisa, no nguya nenengomu, ngu ewero yanggango yero ewano. Ataga ngu, no oni wenonoyingo nguro mande ngundiro eteno. ²² Ene Hiburu mande ete, bine? No nguya Hiburu mande eteno. Ene ngu Iserel oni, bine? No nguya Iserel oni. Ene Ebarahamro sowe, bine? Ngu no nguya Ebarahamro soweni. ²³ Ataga ngu, nondo oni wenonoyingomboro mandeye ngundiro oorengko eteno. Ene Krayisro ko oni, bine? Nondo Krayisro konimo ngano ngu, ene dagayerooteno. Nondo Krayis owooyimboro, ko yanggango oorengko tero, nguno noyoro ya biyomimo noyetoyi, nguno naru owoooyingga oruwono. Naru owoooyingga mundi onindo gome gome nurewonggo. Ngu oo nguno, nondo ene bidodo dagayerowono. Naru bidodomo, no kumooweroyi oorengko teroruwono. ²⁴ Yuda onindo tambu kandegura, uto gisaruyibonutoroodoyi, oororo tambu onibiga kandegura gidemboro namoraya. (39), ngu teyingo. ²⁵ Tambu kabusagomo, turimbo nureyingo; tambu guranangge, digibo nureyingo; tambu kabusa, wanggo biyomi yetoni, no wendeyino oonootewero tero, nguno no suwoo gura, ko sa gura nguya, no wendeyi sanganimo awoonerorootoni oruwono. ²⁶ Naru urungga oorengko, no Krayisro mande keta, ngu wesiyoro ero etuyerowero, oore orirokoyi toongewonoku, nguno no sono tuwino oonootewero tero; yakaka onindo oo sobibiyoro yootenggoku, ngu kandeyemo nonobi yomi tero; Yuda oni dobookurine, ko oni sowe gidaregago nguya, yomburinerowero tewonggo. Ende ururumo nguya, ko oni kini kingo merako nguya, wendeyino nguya, no kowuri urungga yowono. Godange oni dobookurine kandeyemo nguya no kowuri koorowoowono. ²⁷ Nondo kuri ko biyomi guradiro guradiro oorengko tewono. Naru urungga no suwoo ko tero, no ma wereyingo. No oriroko ootooro, nguno sonoro oowariro nguya biyomi tewono. Naru urungga, no oowari yokoro, doogo dogigino sosorero biyomi tero, moondene doobengoweroyi oo ngu ereweyingo.

²⁸ Ngu nangge kini. Kini, naru bidodomo, kowuri urungga oorengko omburo, ngundo no wirineroote. Ngu ngandiro: nondo Kristen oni simoo

bare ende bidodomo, nguro ingondudu urungga ingootooowe, ngundo kowuri nurewo. ²⁹Oni gura yanggangoni kini bine, asa, no nguya yanggangone kini. Oni gura weti mbumbuwano, sorero utoni ngu, no nguro nowoondone kowuri yete. ³⁰Oore kini ngu, no komo nenengo owooone bingamine nangge okoowano. Nguno ngu, no mete ngandiro ewano. No yanggangone kini ero, ngunonggo, no nenengo owooone bingamine, ero okoowano. ³¹Anut ngu, Yisas Krayis, Oo Bidodo Simburi Simbunani Urungga, nguro eweyi. Ene suwooyi sano, ene sugi sugi keta oorooteku, ngu nangge owoooyi bingamidodo oorooteku, ngundo ingootoni eteno. No godange ma eteno, ero ingoote. ³²Damaskas ende, nguro oo sobosobo koretteyingo oni, owoooyi Aretas, nguro Kiyap, ngundo me oni yoyoro yoyetoni, endega nguro sisipawayi ngu yamukoni sobowooyingo. Ndadiro nguro, ene no noyoro ya biyomimo noyewero ngundiro teyingo. ³³Ene Kristen konebane gidaregado, no noyoro siko sirineroro, noyoro doogoro wituwoore noyeyi, ende nguro sisipawa damonimo, noyokootoyi uro, nguro no ende yokoro toongeyingo.

Gabono Anutdo Ko Mande Oo Urungga, Pol Etungootoni, Kenoyingo

12 ¹Oore gura nguya kini, no ngu komo nenengo owooone bingamine, ero okoowero. Hamoo, ngu muringga ngundo noore ma hoorooweyerowa. Ngundiro ngu yokoya, nondo gabono oo mande gidarega Oo Bidodo Simburi Simbunani, ngundo kombiteyingo ngu yootunoro etunerowoku, nguro ewano. ²Kuri dagoma kande eraya kegidemboro namoraya (14) yokoro, Anutdo noyoro sambo ende awu sanganimo nguno ooreyingo. No bine gowene nga bidodo, ngundi gowene yokoro gabonembo nangge oorewono, ngu no watayi kini. Anutdo nangge ene ingoote. ³⁻⁴Yo, no ko eteno. No bine gowene nga bidodo, ngundi gowene yokoro gabonembo nangge oorewono, ngu no watayi kini. Anutdo nangge ene ingoote. Sambono, Paradayis endemo nguno, no mande kundingiyi oorengو ingowanoku ngu, ene guradiro oorengو, onindo mande ngu yootunoro eweroyi nguya kini. Nondo mande ngu yootunoro onino eweroyi, ngu roogo oorengو tenunowonggo. ⁵No ooga nguro yootunoro ewanoku, ngu ene no nenengo owooone bingamine, ngu ma ero okoowano. Nondo ngu ngandiro mete ewano. No yanggangone kini, ngundiro nangge eroruwano.

⁶Hamoo, nondo nenengo owooone bingamine ero okoowanoku ngu, no oni wenonoyingo, ngundiro ma tewano. Kini, no ngu hamoo oorengو eteno. Ene nondo nenengo owooone bingamine, ma ero okooteno. Kini, oni gurado, noro ingootoni, oni gome oorengو ero ingoweroyi, ngu no yokooteno. Nondo ngu, yendo noro murine tetenoku ngu kenoya, ko nondo mande ero yunootenoku, ngu ingoya, ngunonggo, ye noro murine ngu gome oorengو ingowanggo.

Disi Oo Ngundiromundo, Pol Goweyi Sanggaweyingo

⁷Anutdo oo etuneroootoni kenowonoku, ngu songo guradiro ene komo urungga oorengo. Nguro nondo nenengo owooone okooweroyi, tetenoku ngu, Anutdo nguro ma ingoote. Ngundiromundo nguro, ene gowenemo sayi ogingo nonunowoku ngu, disibo gowene sanggaweteku ngundiromundo. Ngungga ngu, Setanro ko oni, ngundo yomburinerootenggoku ngundiromundo. Ngundo ngu, nodowooro nowoosootoni, nguro no nenengo gowene okooweroyi nguya ereremo kini. ⁸No tambu kabusa, Oo Bidodo Simburi Simbunani, nguno nono ooga nga andangeni ero, nguro ngguyinggayi tero, yemboongewono. ⁹Ngguyinggayi tero, yemboongetoowe, Anutdo nono gumi ngandiro eyingo. Kini, nondo gengo sayinggega, ngu ma andangero yokowano. Ndadiro nguro, noro sumangene ngu geno mete oruwa. Yo, noro yanggangone, ngu oni yanggangoye kini, nguno ko gome metemi tunootewa, eyingo. Urungga Oo Bidodo Simburi Simbunani, ngundo ngundiromundo ewo. Ngundiromundo nguro, no nowoondone yanggangoni kini ero, ko ma kowuri ingowanu. Kini, no ko ngaro oni oni urungga oorengo tero, ko teteno. Ndadiro nguro, Krayisro yanggangoni noya ooroote. ¹⁰Ngundiromundo nguro, Krayisro konimo ngano ngu, no yanggangone kini. Onindo yomburinerootenggokuno, kowuri gura gurado noyooteckuno, onindo nutoro yomburinerootenggoku, nguno ngu, no nowoondone gome metemi ayibidodo tunootete. Yo, no yanggangone kiniteteku naruno, nguno nguya, Krayisro enengo yanggangoni ngu nunootoni, nguno no yanggangoo oorooteno.

Polndo Korind Oni, Nguro Nowoondoyemo Hamoo Teyingo, Ngu Yanggango Teyunoyingo

¹¹Nondo nga mandega, etenoku nga, ngu wenonoyingo mandega eteno. Ene yendo no yokutuneroootoyi, nguro nondo ngundiromundo eteno. Yendo ngu noro murine, gome ngu yootunoro eweroyi mete ero, ene ye ngundiromundo teyingo. Hamoo, no ngu kingo oni ngundiromundo, ene yengo, Aposel oni godange ururu, ngundo no ma daganerootenggo, eyingo. ¹²Nondo ngu, Anutro koni, ngaro nowoondone bidodo, ngu tewero hahangero, nguro no ye hoorooweyeroro, ko biyomi urungga tewono. Anutdo yanggangonu, hooroowenerootoni, nguro no yeno Aposel oniro, sunggi gura gura owooyingga, ngu muri songo gura gura, onindo ma teweroyi, ko ngu ye kewooroyemo nguya tewono. Nguno ngu, Anutro koni, nguro yanggangoni ngu tero etuyeroootowe, oni ngu kenoro, ene ingootenggo. Yo, hamoo, Pol ngu Anutro Aposel oni oorengo, ero ingootenggo. ¹³Yo, nondo Krayisro mande murini yeno tewonoku, ngundiromundo Kristen oni songomo nguya, ngundiromundo nangge etuyerowono. Ene oo gura ye kewooroyemo nguno ma tero etuyerowonoku, ngundiromundo Kristen oni

songomo nguya, tero etuyeroyingo. Yendo no oowari oo nunoweroyi muringga ngu, no ye ma etuyeroyingo. Ngu hamoo, nondo muri biyomi tewonoku, nguro ye ma ingondudu tewero, kabeteya, yokoyi! ¹⁴Arisa, ataga ngu, no yeno tambu kabusayiga ngu oorowuwerero, tetenoku ngu, nondo nguno yengo oo gura ma yowan. Ene ye ingoyi! Yengo nowoondoye ngu nangge nonunootoyi, no yeya ko gobooro teweroyi, nguro nangge ingooteno. Ye ingootengo. Buniyo ngu, ene awa namoye, ma soboyerootenggo. Kini, awa namoyembo nangge, enengo simoo namboye soboyerootenggo, ero ingoyingo. ¹⁵Nguro no nenengombo, ngu gowene, ingondudune, yanggangone, oo bidodo ye hooroweyerowero, gome ingooteno. Nondo yengo nowoondoyi urungga ooreng, teteno. Ndadiro nguro, yendo nguya noro nowoondoye, ngundiro ma tenunowanggo? Nondo nga mandega etenoku nga ngu, ye nowoondoye yokutuwoowero eteno.

¹⁶Ene oni gidaregado, nono ngandiro ero etenggo. Hamoo, ene noorenge oo gura tunoo ma yootoni, ene ngu ganayeroweroyi oni. Enengo godange muringga, ngundo ene noore ganayerororo yoyoying, ero etenggo, eyingo. Ene ngu mandega, etenggoku ngu, ngu hamoo ma etenggo, eyingo. ¹⁷Arisa, nondo kuri oni gidarega, sureyerootoowe ngu, yeno nguno oororo, ye ganayerororo, kandeyemonggo, yengo oo gura yowo, bine? ¹⁸Nondo Tayitas, yewe ootogetoni, eriringootoowe, ene ootoogero, yeno oorowuyingo ngu. No doboone gura nguya, sureyootoowe, eneya oorowuwori. Tayitaso bine ganayerororo, yengo ooga sobiyoro yoyingo? Noorenko ingondudu guranangge, siyero bine, ma endeyooteto? Noorenko oore gurananggemo bine, endeyooteto? Ngu yengombo wirikoya ingoyi.

¹⁹Nondo ngu, ye bidodo nga mandega nga kandangeya ingoyi, ero ingooteno. Noorenko mandenani, nga ye doongeyemo yomosiyoweroyi, nguro mandega nga nakangooteto. Ene ngundiro nguya kini. Kini, noore ngu Krayisro oni oorooteto. Noorenko nga mandega, etetoku nga, ngu Anut doongeyimo, eteto. Noro Kristen dobokurine, noorenko nga mandega, etetoku nga, ngu yengo nowoondoyemo hamoo teyingongga ngu, yanggango teyunowero eteto. ²⁰Nondo nowoondonemo kowuri bodaga ingoro, ngunonggo ngandiro eteno. Kinitetonu ngu, no yeno nguno oororo tunootero, no ye yeyootoowe ngu, ye mande muri songo guradiro tero oodoyi yeyowero, ma ingooteno. Ko yendo nguya, no neyootoyi, nga mande murine tetenoku, ngandiro nenengo neyoweroyi, ngundiro ma neywawanggo. Nguro ngu, no yeno omburo ngu, yengo muri biyomi, ngundiro ngu kenowero yokooteno. Ngu ngandiro: Ngu rongge sambi mande teweroyi; dobokuriyebaya boguwooro mande eweroyi; nowoondoye biyomi yeweroyi; sanggiri teweroyi; nowoondoye siyero oruweroyi, muri ngu toongooweroyi; kootuyisina mande eweroyi; oniro

mande konokonoyi tero, yomooyunoweroyi; windawinda teweroyi; muri gome metemi, ngu yomburibariyoyingo; ngu oo ngu bidodo kenowero ma ingooteno. ²¹Ene yendo muriye biyomi tewonggoku, sebobarese teweroyi muri, ko nowoondoye uruteweroyi muringga, kuri yendo terorootenggoku, ngu ma yokowanggoku ngu, asa, no ye kewooroyemo ombutenoku, naruno, ngu nooreng Anutga ngundo no nowoondone yeni kowuri yetoni, sendowero tewano.

**Korind Oni, Ene Komo Enengo Nowoondoyemo
Hamoo Teyingo Ngu Gome Sobowooyi**

13 ¹Ataga, no yeno oorowuwerero tetenoku nga ngu, tambu kabusayigaku. Anutro mandeno ngandiro ete:

Oni biyomi tewokungga ngu, oni eraya, ngundi kabusa, ngundo kenowonggoku, ngundo oningga, nguro mande guranangge etoyi ngu, arisa, ngu nangge yomosiyowato, eyingo.

²No yeno tambu erayayiga oororo, yeya nguno oruwonoku, nguno ngu, oni ene weti mbumbuwa kuri tetoyi, ko ye oni songo gidarega nguya, nondo mande yanggango ooreng yeno ewono. Ye komo yengo muriye biyomi tetenggoku, ngu kootu inoya, nowoondoye yowoorengoyi, ero ewono. No ataga oriroko ootooro, ngunonggo nguya ngundiro yeno eteno. No yeno ko oorowutoowe ngu, oni gura enengo weti mbumbuwani kurimi, ngu ma andangeyingo ngu, asa, nguro no komo yanggango ooreng ene mamanayeroro sodeye sobiyowan, ero eteno. ³Ye hamoo ingoweroyi ngu, Krayisdo no manggonemonggo, mande ete bine, ngundi kini bine? Asa, yengombo mete kenoya ingoyi! Krayis ngu ene yengo sureyo ma kiniyewa. Kini, ene ye kewooroyemo, nguno ko yanggango ooreng tero etuyeroote. ⁴Hamoo, kuri Yisas ngu ene yanggangoni kinitetoni, yoro de omukondino sanggawero ureyingo. Ene Anutro yanggangonimo nguno, ene ataga, keta ooroote. Hamoo, noore nguya, eneno woorogongoro, nguro noore yanggangonani kini. Ene Anutro yanggangoni nguno ngu, noore nguya, eneya, keta goboro ootooro, ye hoorooweyeroyeroyimbor.

⁵Yengombo komo yengo nowoondoye suwooyi sano, towoongoya, gome kenoya ingoyi, yengo nowoondoye ngu hamoo teyingo mete bine, ngundi kini bine? Yengombo, yengo wirikoya ingoyi. Ye kuri ingootenggo. Yisas Krayis, ene ye nowoondoyemo ooroote, ero ingoyingo. Kinitetoni ngu, asa, ye enengo nowoondoyemo hamoo, ma tetenggo. ⁶Nondo ngu hamoo ingooteno. Yendo, ngu nooreya, ingootenggoku, ngu noorendo Krayisro koni, ngu nenengo ooreng keyoro tetetoku, ngu ingootoyi, nguro no gome ingooteno. ⁷Noorendo ngu Anutno yemboongeteto. Gedo ngu ene hoorooweyerootoyi, ene nguno muri biyomi gura ma tewero, ero yemboongingingo. Noorendo noorengombo komo noore ko oni

metemi tunooteteto, ero ma ewato. Kini, noorendo ngu, yendo mande muri gome nenengo ngu teyi, ero gome ingooteto. Yo, ye noorengo ma ingootenggoku, nguro kowuri kini. Ene yengombo ngu komo Anutdo ingooteku muri ngundiro nenengo tero oruwanggoku, ngu gome oorengo.

⁸ Ye ingootenggo. Noorendo ko yanggango tero, ngunonggo hamoo mande nga ma wiriyowato. Kini, noore komo ngu ko gome tero, ngunonggo Anutro mande hamoo nga gome nenengo wesiyoro oni etuyerowato.

⁹ Yo, noore yanggangonani kini ngu, ko yendo ngu yanggangoyedodo. Nguno ngu, noore oni oni teteto. Nguro noore suwooyi sano, Anutno yemboongeteto. Gedo Korind, Kristen oni hoorooweyerootooga, ene nowoondoye ngu yanggango oorengo tunooteyi, ero nguro yemboongeteto.

¹⁰ Ataga ngu, no yeya oriroko ootooro, ngunonggo, no nga nakayangga, nga yengo mande nakangooteno. Nga muringga ngaro nangge nakangooteno. Nondo oororo yeya nguno ootooro, nguno Oo Bidodo Simburi Simbunani, ngundo koro yanggangongga nunowoku, ngu yengo muriye, nguro mamanayerowero ngu, asa, Anutdo ene ayibinonggo nowoondoyi teweroyi muriningga, ngundo yeya gobooro oruwanggo.

¹¹ Arisa, noro konebabagaro, okeyo. Ye komo ko yanggango teyago, Anutro muri, ngu bidodo keyoyi. Ye komo noro mande nga ingoyi! Ye komo ingondudu guranangge dowooya, nowoondoye imakeyingo oriyi. Ye ngundiro tetoyi ngu, asa, Anutro nowoondoyi teyingo, ko, enengo newende imakeyingo, ngu yeya oruwa.

¹² Noore Anutro oni simoo bare nguro murinani ngu, ye bidodo songomo songomo, dobookuriyeboya nowoondoyi teya, ebe yenggunangguna teya, gobooro siyeya oriyi. Anutro oni simoo bare bidodo, ye kambayerootenggo.

¹³ No Anutno ngandiro yeya yemboongeteno. Urungga Oo Bidodo Simburi Simbunani, Yisas Krayis, gedo ene sumange yunowa. Anut, gengo nowoondoge ene yunowa. Yuka Kundingiyi, gedo ene bidodo nowoondoyemo, uro dowoomomooro, nguno eneya gobooro oruwanggo, ero yemboongingo. Ngu hamoo.